

PRÓFSEFNISLÝSING
vegna prófs til öflunar verðbréfaréttinda

skv. 4. gr. reglugerðar nr. [1125/2021](#) um verðbréfaréttindi

27. útgáfa
Október 2024

INNGANGUR	2
1. Prófefnalýsing	2
2. Uppbygging prófa og vægi hvers hluta	2
3. Markmið	2
4. Réttur til þátttöku í prófum og undanþágur	3
5. Þriggja ára reglan	3
6. Efnistöð prófa	3
7. Einkunnir	4
8. Leyfileg hjálpargögn í prófum	4
I. LÖGFRÆÐI 50%	5
1. Lög og reglur á fjármálamarkaði (35%)	5
2. Almenn siðfræði og tengd löggjöf á fjármálamarkaði (7,5%)	14
3. Aðrar greinar á sviði lögfræði að því marki sem þær skipta máli (7,5%)	16
II. VIÐSKIPTAFRÆÐI 50%	19
1. Verðbréf, afleiður og gjaldeyrir (15,5%)	19
2. Fjárfestingarferli (15,5%)	28
3. Viðskiptahættir (13,5%)	32
4. Aðrar greinar á sviði viðskiptafræði að því marki sem þær skipta máli (5,5%)	36

Inngangur

Prófnefnd verðbréfaréttinda stendur reglulega fyrir prófi til öflunar verðbréfaréttinda í samræmi við 41. gr. laga [nr. 115/2021](#) um markaði fyrir fjármálagerninga og reglugerð [nr. 1125/2021](#) um verðbréfaréttindi.

Eftirtaldir aðilar skulu hafa verðbréfaréttindi:

1. Starfsmenn verðbréfafyrirtækis sem hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi skv. 1. mgr. 40. gr. laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga.
2. Starfsmenn verðbréfafyrirtækis sem veita fjárfestingarráðgjöf skv. 1. mgr. 40 gr. laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga.
3. Einkaumboðsmenn sem starfa hér á landi skv. 5. mgr. 50. gr. laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga.
4. Sjóðstjórar skv. 2. mgr. 11. gr. laga nr. 116/2021 um verðbréfasjóði.
5. Aðilar sem sinna eignastýringu verðbréfasafna lífeyrissjóðs skv. 4. mgr. 34. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
6. Sjóðstjórar sérhæfðra sjóða fyrir almenna fjárfesta skv. 4. mgr. 80. gr. laga nr. 45/2020 um rekstraraðila sérhæfðra sjóða.

Verðbréfaréttindi nýtast einnig öðrum þeim sem starfa á fjármálamarkaði.

1. Prófnalýsing

Prófnefnd verðbréfaréttinda tekur ákvörðun um efni sem prófað er úr á prófi til öflunar verðbréfaréttinda og semur prófsefnislýsingu, sbr. 1. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 1125/2021. Gildandi prófsefnislýsingu á hverjum tíma er að finna á vefsvæði prófnefndar á heimasíðu fjármála- og efnahagsráðuneytis (sjá nú <https://www.stjornarradid.is/raduneyti/nefndir/profnefnd-verdbrefarettinda/>). Prófsefnislýsingu er ætlað að auðvelda próftökum að undirbúa sig fyrir próf, hvort sem þeir hafa setið námskeið til undirbúnings töku slíkra prófa eða ekki.

Í prófsefnislýsinguinni er að finna lýsingu á þeim atriðum sem próftakar þurfa að kunna skil á.

Í prófsefnislýsinguinni er vísað til lesefnis sem hefur að geyma umfjöllun um flest þau efnisatriði sem tilgreind eru. Lög, reglugerðir og reglur, auk greinargerða með lagafrumvörpum, eru meðal grundvallar lesefnis. Þá er einnig bent á ítarefni sem próftakar geta haft til hliðsjónar.

Löggjöf má m.a. nálgast á vefsíðu Alþingis (www.althingi.is), reglugerðir á vefsíðunni reglugerðarsafnsins (reglugerd.is) og reglur á vefsíðu Stjórnartíðinda (www.stjornartidindi.is). Sjá jafnframt vefsíður fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (www.fme.is/log-og-tilmaeli/) og Kauphallar Íslands hf. (Nasdaq Iceland) (<https://www.nasdaq.com/market-regulation/nordic>).

2. Uppbygging prófa og vægi hvers hluta

Próf til öflunar verðbréfaréttinda skiptist annars vegar í lögfræðihluta og hins vegar viðskiptafræðihluta. Hvor hluti hefur 50% vægi. Aðeins verður reynt á þau atriði sem varða umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og við veitingu fjárfestingarráðgjafar.

3. Markmið

Markmiðið með verðbréfaréttindum er að tryggja að þeir starfsmenn sem annars vegar hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og hins vegar veita fjárfestingarráðgjöf búi yfir nauðsynlegri þekkingu til að geta sinnt umræddum störfum með fullnægjandi hætti.

Markmið með lögfræðihluta prófsins er að próftaki tileinki sér þau lög og reglur sem reynt getur á í fjárfestingarstarfsemi og við veitingu fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarráðgjafar. Um er að ræða lög og reglur á fjármálamarkaði, almenn siðfræði og tengd löggjöf á fjármálamarkaði og aðrar greinar á sviði lögfræði að því marki sem þær skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og veitingu fjárfestingarráðgjafar.

Markmið með viðskiptafræðihluta prófsins er að próftaki tileinki sér þá þætti viðskiptafræðinnar sem á getur reynt á í fjárfestingarstarfsemi og við veitingu fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarráðgjafar. Um er að ræða helstu gerðir verðbréfa, gjaldeyrisviðskipti, samval verðbréfa, sjóðastýringu og einnig skattamál og þjóðhagfræði, að því marki sem reynt getur á þessi svið við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og veitingu fjárfestingarráðgjafar.

4. Réttur til þátttöku í prófum og undanþágur

Öllum er heimilt að skrá sig til prófs til öflunar verðbréfaréttinda.

Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. reglugerðar nr. 1125/2021 um verðbréfaréttindi eiga þeir sem lokið hafa prófi eða öðlast réttindi á Evrópska efnahagssvæðinu sem krafist er í viðkomandi ríki til að vera heimilt að hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi eða veita fjárfestingarráðgjöf rétt á að ráðherra veiti þeim verðbréfaréttindi, sbr. tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2005/36/EB um viðurkenningu á faglegri menntun og 2. gr. laga nr. 26/2010 um viðurkenningu á faglegri menntun og hæfi til starfa hér á landi.

Umsóknir um undanþágur skal senda til prófnefndar á eftirfarandi heimilisfang:

Prófnefnd verðbréfaréttinda
c/o Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli við Lindargötu
150 Reykjavík

Netfang prófnefndar verðbréfaréttinda er profnefnd@fjr.is.

5. Þriggja ára reglan

Ekki eru veittar undanþágur frá hinni svokölluðu þriggja ára reglu, sbr. 4. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 1125/2021 um verðbréfaréttindi. Próftaki skal hafa lokið öllum nauðsynlegum prófum með fullnægjandi árangri innan þriggja ára frá því hann tók fyrsta prófið. Jafnræðis er gætt í hvívetna gagnvart öllum próftökum að þessu leyti. Þá er rétt að geta þess að ef próf er endurtekið þá fellur úr gildi fyrri einkunn í prófinu.

6. Efnistöð prófa

Próf til öflunar verðbréfaréttinda skiptist í tvö hluta: lögfræði og viðskiptafræði.

Í lögfræðihlutanum (50%) reynir á eftirfarandi greinar:

1. Lög og reglur á fjármálamarkaði
2. Almenn siðfræði og tengda löggjöf á fjármálamarkaði
3. Aðrar greinar á sviði lögfræði að því marki sem þær skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og veitingu fjárfestingarráðgjafar:
  - a. félagaréttur
  - b. samninga- og kröfuréttur
  - c. gjaldþrotaskipti og sambærileg málsmeðferð

Í viðskiptafræðihlutanum (50%) reynir á eftirfarandi greinar:

1. Verðbréf, afleiður og gjaldeyrir
2. Fjárfestingarferli

3. Viðskiptahættir
4. Aðrar greinar á sviði viðskiptafræði að því marki sem þær skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og veitingu fjárfestingarráðgjafar:
  - a. skattaleg atriði
  - b. þjóðhagfræði

7. Einkunnir

Einkunnir á prófi til öflunar verðbréfaréttinda skulu gefnar í heilum og hálfum tölum frá 0-10. Til þess að standast prófið þarf próftaki að hljóta að lágmarki 7,0 í meðaleinkunn úr þeim prófum sem krafist er að hann ljúki. Próftaki telst ekki hafa staðist einstök próf hljóti hann lægri einkunn en 5,0.

8. Leyfileg hjálpargögn í prófum

Próf skulu tekin á fartölvum próftaka. Sjá nánar neðangreinda töflu yfir leyfileg hjálpargögn í einstaka prófum.

Hluti	Próf	Leyfileg hjálpargögn
I.	Lögfræði	Eingöngu leyfilegt að hafa lög, reglugerðir, reglur Seðlabanka Íslands og Kauphallar Íslands hf. og leiðbeinandi tilmæli á pappírformi. Hvers kyns merkingar inn á hjálpargögn eru óheimilar. Undirstrikanir og einfaldar yfirstrikanir með áherslupenna eru þó heimilar.
II.	Viðskiptafræði	Öll gögn á pappírformi leyfileg. Notkun reiknivéla sem hafa textaminni og/eða hægt er að forrita er heimil, sem og Microsoft Excel.*

Verði próftaki uppvís af því að nota óleyfileg hjálpargögn, mun honum umsvifalaust verða vikið úr prófi og missir hann rétt til próftöku.

I. LÖGFRÆÐI 50%

1. LÖG OG REGLUR Á FJÁRMÁLAMARKAÐI (35%)

Markmið:

Að próftaki kunni skil á meginatriðum laga og reglna um fjármálamarkaðinn á Íslandi. Að próftaki geti flett upp í íslenskum réttarheimildum um fjármálamarkaðinn og túlkað og heimfært upp á raunhæf tilvik.

Lesefni:

Ekki er lögð tiltekin kennslubók til grundvallar kennslu í lagareglum á fjármálamarkaði heldur er lesefnið af ýmsum toga, s.s. kaflar úr bókum og tímaritsgreinar. Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli eru jafnframt grundvallarlesefni.

Bækur:

- Viðskipti með fjármálagerninga. Aðalsteinn E. Jónasson. Reykjavík 2009.
- Markaðssvik. Aðalsteinn E. Jónasson. Reykjavík 2017.
- Hlutafélagaréttur. Stefán Már Stefánsson, Reykjavík 2013, bls. 495-509 (um fjármálafyrirtæki).

Tímaritsgreinar o.fl.:

- Skyldur fjármálafyrirtækja í aðgerðum gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Lilja Björg Arngrímsdóttir. Tímarit Lögréttu, 2. hefti 2008, bls. 171-201.
- [Aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka](#). Rannsóknar- og tilkynningarskylda. Stýrihópur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Maí 2019.
- Lagareglur um verðbréfa-, fjárfestingar- og fagfjárfestasjóði. Eyvindur G. Gunnarsson. Úlfjótur, 4. hefti 2013, bls. 403-440.
- Auknar kröfur til fjárfestaverndar með tilkomu MiFID II : mat á hæfi og tilhlýðileika. Aðalsteinn E. Jónasson og Andri Fannar Bergþórsson. Tímarit lögfræðinga, 4. hefti 2020, bls. 533-570.
- [Mismunandi stig fjárfestaverndar: Reglur um flokkun viðskiptavina með tilkomu MiFID II](#). Aðalsteinn E. Jónasson og Andri Fannar Bergþórsson. Tímarit Lögréttu, hátíðarútgáfa 2023, bls. 1-21.
- Hvaða upplýsingar ber útgefanda að birta? Hugtakið innherjaupplýsingar í tengslum við upplýsingaskyldu útgefanda. Andri Fannar Bergþórsson. Tímarit lögfræðinga, 1. hefti 2019, bls. 3-24.
- Tímamark upplýsingaskyldu þegar innherjaupplýsingar myndast í uppgjörsvinnu. Andri Fannar Bergþórsson. Úlfjótur, 1. hefti 2020, bls. 9-33.

Helstu lög:

- [Lög nr. 41/2023 um fjármögnunarviðskipti með verðbréf \(öðlast gildi 1. janúar 2024\)](#).
- [Lög nr. 25/2023 um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar \(aðeins SFDR-reglugerðin - ekki Taxonomy-reglugerðin, sbr. 1. tölul. 2. gr. laganna\)](#).
- [Lög nr. 116/2021 um verðbréfasjóði](#).
- [Lög nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga](#).
- [Lög nr. 60/2021 um aðgerðir gegn markaðssvikum](#).
- [Lög nr. 20/2021 um upplýsingaskyldu útgefanda verðbréfa og flöggunarskyldu](#)
- [Lög nr. 70/2020 um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja](#)
- [Lög nr. 45/2020 um rekstraraðila sérhæfðra sjóða](#)
- [Lög nr. 14/2020 um lýsingu verðbréfa sem boðin eru í almennu útboði eða tekin til viðskipta á skipulegum markaði](#).
- [Lög nr. 7/2020 um verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræna eignarskráningu fjármálagerninga](#)
- [Lög nr. 92/2019 um Seðlabanka Íslands](#)
- [Lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka](#)
- [Lög nr. 15/2018 um afleiðuviðskipti, miðlæga mótaðila og afleiðuviðskiptaskrár](#)
- [Lög nr. 55/2017 um skortsölu og skuldatryggingar](#)

- [Lög nr. 11/2008 um sértryggð skuldabréf.](#)
- [Lög nr. 108/2007 um yfirtökur](#)
- [Lög nr. 3/2006 um ársreikninga](#)
- [Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki](#)

Önnur lög:

- [Lög nr. 115/2022 um evrópska langtímafjárfestingarsjóði.](#)
- [Lög nr. 31/2022 um evrópska áhættufjármagnssjóði og evrópska félagslega framtakssjóði.](#)
- [Lög nr. 7/2021 um fjárhagslegar viðmiðanir.](#)

Helstu reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli:

- [Reglugerð nr. 1267/2021 um upplýsingagjöf og tilkynningarskyldu samkvæmt lögum nr. 20/2021 um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunaraskyldu.](#)
- [Reglugerð nr. 977/2021 um tilkynningar um raunveruleg eða möguleg brot á lögum um aðgerðir gegn markaðssvikum og gildistöku reglugerða Evrópusambandsins í tengslum við markaðssvik.](#)
- [Reglugerð nr. 976/2021 um verndun fjármálagerna og fjármuna viðskiptavina, skyldur við vörubrúun og um veitingu og móttöku þóknana, umboðslauna eða hvers konar ávinnings.](#)
- [320/](#)
- [Reglur SÍ nr. 320/2022 um aðgerðir gegn markaðssvikum.](#)
- [Reglur SÍ nr. 44/2023 um hlutverk og stöðu regluvarðar og skráningu samskipta samkvæmt lögum um aðgerðir gegn markaðssvikum.](#)

Aðrar reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli:

- [Reglugerð nr. 1515/2021 um gildistöku reglugerðar Evrópusambandsins um lágmarksupplýsingar tiltekins skjals sem birta skal vegna undanþágu frá lýsingu í tengslum við yfirtöku með skiptiútboði, samruna eða uppskiptingu.](#)
- [Reglugerð nr. 977/2021 um tilkynningar um raunveruleg eða möguleg brot á lögum um aðgerðir gegn markaðssvikum og gildistöku reglugerða Evrópusambandsins í tengslum við markaðssvik.](#)
- [Reglugerð nr. 975/2021 um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um verðbréfasjóði.](#)
- [Reglugerð nr. 970/2021 um fjárfestingarheimildir verðbréfasjóða og upplýsingagjöf.](#)
- [Reglugerð nr. 162/2021 um fjárhagslegar viðmiðanir.](#)
- [Reglugerð nr. 555/2020 um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um rekstraraðila sérhæfðra sjóða.](#)
- [Reglugerð nr. 105/2020 um áhættusöm þriðju lönd vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 745/2019 um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 545/2019 um áhættumat vegna peningabættis og fjármögnunar hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 70/2019 um upplýsingar sem fylgja skulu við millifærslu fjármuna vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 641/2017 um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um skortsölu og skuldatryggingar.](#)
- [Reglugerð nr. 175/2016 um meðhöndlun tilkynninga um ætlað peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 472/2014 um samruna sjóða, skipan höfuðsjóða og fylgisjóða og tilkynningaraðferð.](#)
- [Reglugerð nr. 471/2014 um skipulagskröfur rekstrarfélaga verðbréfasjóða \(þ.m.t. um hagsmunaárekstra, viðskiptahætti, áhættustýringu og inntak samkomulags milli vörslufyrirtækis og rekstrarfélags\).](#)
- [Reglugerð nr. 984/2013 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 584/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar snið og inntak staðlaðrar tilkynningar og staðfestingar á verðbréfasjóði, notkun rafrænna samskipta milli lögbærra yfirvalda vegna tilkynninga og verklagsreglur vegna sannpröfunar á staðnum og rannsókna sem og upplýsingaskipti milli lögbærra yfirvalda.](#)
- [Reglugerð nr. 983/2013 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 583/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar lykilupplýsingar fyrir](#)

[fjárfesta og skilyrði sem skulu uppfyllt þegar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta eða lýsingin er lögð fram á varanlegum miðli öðrum en pappír eða vefsetri.](#)

- [Reglugerð nr. 706/2008 um safnskráningu og varðveislu fjármálagerninga á safnreikningi.](#)
- [Reglur nr. 554/2024 um verðbréfauppgjör og verðbréfamiðstöðvar.](#)
- [Reglur nr. 190/2023 um sértryggð skuldabréf.](#)
- [Leiðbeinandi tilmæli nr. 4/2014 um aðskilnað starfssviða.](#)
- Aðrar reglugerðir og reglur Seðlabanka Íslands sem kunna að vera settar frá birtingu prófefnislýsingar fram að prófdegi.

Reglur viðskiptavettvanga:

- [Reglur Kauphallar Íslands hf. \(Nasdaq Iceland\)](#)
  - Reglur fyrir útgefendur:
    - Skipulegur verðbréfamarkaður (Aðalmarkaðurinn)
    - Markaðstorg fjármálagerninga (First North)
      - Hlutabréf
      - Skuldabréf
  - Aðildarreglur (aðeins á ensku)
  - Aðrar reglur Nasdaq Iceland sem kunna að verða settar frá birtingu prófefnislýsingar á hausti fram að prófdegi.

Greinargerðir frumvarpa til laga

Í greinargerðum frumvarpa til fyrrgreindra laga og breytingarlaga er að finna nánari lýsingu á inntaki viðkomandi lagaákvæða.

Efnisþættir:

- 1.0 Hugtökin fjármálagerningur og fjárfestingarþjónusta og –starfsemi (MiFID2 – lög nr. 115/2021)**
  - 1.1 Hugtakið fjármálagerningur
    - 1.1.1 Verðbréf
    - 1.1.2 Peningamarkaðsgerningar
    - 1.1.3 Hlutdeildarskírteini
    - 1.1.4 Afleiður
    - 1.1.5 Losunarheimildir í formi eininga í skilningi laga um loftslagsmál
  - 1.2 Fjárfestingarþjónusta og -starfsemi
- 2.0 Viðskiptavettvangar (MiFID2– lög nr. 115/2021)**
  - 2.1 Frummarkaður og eftirmarkaður
  - 2.2 Skipulegur markaður
    - 2.2.1 Starfsleyfi rekstrarfélags markaða
    - 2.2.2 Hlutafé
    - 2.2.3 Skipulagskröfur
    - 2.2.4 Stjórn og framkvæmdastjóri rekstraraðila markaðar
    - 2.2.5 Markaðsaðild
    - 2.2.6 Eftirlit skipulegs markaðar með viðskiptum
  - 2.3 Markaðstorg fjármálagerninga (MTF)
  - 2.4 Skipuleg markaðstorg (OTF)
- 3.0 Taka fjármálagerninga til viðskipta og almenn útboð (MiFID2– lög nr. 115/2021 og Lýsingarreglugerð – lög nr. 14/2020)**
  - 3.1 Almenn útboð eru háð útgáfu lýsingar
  - 3.2 Taka fjármálagerninga til viðskipta
    - 3.2.1 Skilyrði fyrir töku til viðskipta á skipulegum markaði
    - 3.2.2 Ábyrgð og skyldur vegna töku til viðskipta á skipulegum markaði
    - 3.2.3 Skilyrði fyrir töku til viðskipta á MTF og OTF

- 3.3 Tímabundin stöðvun viðskipta og taka fjármálagerninga úr viðskiptum
- 3.4 Útgáfa lýsingar
  - 3.4.1 Gildissvið
  - 3.4.2 Skylda til að birta lýsingu og undanþágur
  - 3.4.3 Lýsing að eigin ósk
  - 3.4.4 Gerð lýsingar
  - 3.4.5 Efni og framsetning lýsingar
  - 3.4.6 Tilhögun staðfestingar og birting lýsingar
  - 3.4.7 Útboð og taka til viðskipta á skipulegum markaði yfir landamæri
  - 3.4.8 Viðurlög – skaðabótaskylda
- 4.0 Reglur sem gilda um viðskipti á viðskiptavettvöngum (MIFIR – lög nr. 115/2021, Skortsölureglugerðin – lög nr. 55/2017 og EMIR – lög nr. 15/2018)**
  - 4.1 Gagnsæi á markaði (MiFIR – lög nr. 115/2021)
    - 4.1.1 Gagnsæi fyrir hlutabréf og svipaða gerninga
    - 4.1.2 Gagnsæi fyrir aðra gerninga en hlutabréf og svipaða gerninga
  - 4.2 Viðskiptavakt (MiFID2 lögin – lög nr. 115/2021)
    - 4.2.1 Skilgreining
    - 4.2.2 Samningur um viðskiptavakt
    - 4.2.3 Skylda verðbréfafyrirtækis til að gera viðskiptavakasamning við skipulegan markað
  - 4.3 Skortsala (Skortsölureglugerð – lög nr. 55/2017)
    - 4.3.1 Skyldan til að tilkynna skortstöður til FME SÍ þegar staðan nær viðkomandi tilkynningarmörkum eða fer undir þau
    - 4.3.2 Opinber birting upplýsinga um skortstöður í hlutabréfum
    - 4.3.3 Upplýsingagjöf FME SÍ til ESMA
    - 4.3.4 Bann við óvarinni skortsölu með hlutabréf og ríkisskuldir
      - 4.3.4.1 Undantekningar
    - 4.3.5 Bann við óvörðum stöðum í skuldatryggingum á ríki
    - 4.3.6 Aðferðir við uppkaua á hlutabréfum standi seljandi ekki við afhendingu
    - 4.3.7 Heimildir FME SÍ við sérstakar aðstæður
      - 4.3.7.1 Útvíkkun tilkynnarskyldu um skortstöður
      - 4.3.7.2 Útvíkkun skyldu til að birta upplýsingar opinberlega um skorstöður
      - 4.3.7.3 Krafa um birtingu upplýsinga um gjaldtöku fyrir lán á fjármálagerningum
      - 4.3.7.4 Bann eða takmörkun á skortsölu eða sambærilegum viðskiptum
      - 4.3.7.5 Bann eða takmörkun á viðskiptum með skuldatryggingar á ríki
    - 4.3.8 Heimildir ESMA við sérstakar aðstæður
      - 4.3.8.1 Upplýsingar um hreinar skorstöður í ákveðnum fjármálagerningum
      - 4.3.8.2 Opinber birting upplýsinga
      - 4.3.8.3 Bann eða takmarka skortsölu eða sambærilegum viðskiptum
  - 4.4 Afleiðuviðskipti (EMIR – lög nr. 15/2018)
    - 4.4.1 Tilkynna skal afleiðusamninga til afleiðuviðskiptaskrár
    - 4.4.2 Stöðustofnun OTC-afleiðusamninga sem falla undir stöðustofnunarskylduna hjá miðlægum mótaðila
    - 4.4.3 Kröfur um áhættustýringu vegna OTC-afleiðusamninga sem ekki eru stöðustofnaðir miðlægt
    - 4.4.4 Starfsemi miðlægra mótaðila og afleiðuviðskiptaskráa
  - 4.5 Algrímsviðskipti (MiFID2 lög – lög nr. 115/2021)
    - 4.5.1 Almennar kröfur vegna algrímsviðskipta
    - 4.5.2 Viðskiptavakt með notkun algríms
    - 4.5.3 Kröfur til skipulegra markaðra vegna algrímsviðskipta

- 4.6 Fjármögnunarviðskipti með verðbréf (SFTR – lög nr. 41/2023) (öðlast gildi 1. janúar 2024)
  - 4.6.1 Tilkynning til viðskiptaskrár
  - 4.6.2 Upplýsingagjöf rekstrarfélaga verðbréfasjóða og rekstraraðila sérhæfðra sjóða
  - 4.6.3 Lágmarksgagnsæiskröfur þegar fjármálagerningur er endurnotaður
- 5.0 Fjárfestavernd (MiFID2 – lög nr. 115/2021)**
  - 5.1 Almenna fjárfestaverndarreglan
  - 5.2 Áður en fjárfesting fer fram
    - 5.2.1 Flokkun viðskiptavina
    - 5.2.2 Skriflegur grunnsamningur við almenna fjárfesta og fagfjárfesta
    - 5.2.3 Nauðsynleg þekking og hæfni starfsfólks verðbréfafyrirtækja
    - 5.2.4 Öflun upplýsinga frá viðskiptavini
      - 5.2.4.1 Mat á hæfi
      - 5.2.4.2 Mat á tilhlýðileika
    - 5.2.5 Upplýsingagjöf til viðskiptavina
  - 5.3 Á meðan og eftir að fjárfesting fer fram
    - 5.3.1 Form og frágangur viðskipta
    - 5.3.2 Reglur um framkvæmd fyrirmæla og besta framkvæmd
  - 5.4 Viðvarandi kröfur vegna hagsmunaárekstra
    - 5.4.1 Hagsmunaárekstrar
    - 5.4.2 Hvatagreiðslur og launakjör
- 6.0 Upplýsingaskylda (Lög nr. 20/2021 og MAR – lög nr. 60/2021)**
  - 6.1 Reglubundin upplýsingaskylda (Lög nr. 20/2021)
    - 6.1.1 Reglulegar upplýsingar
      - 6.1.1.1 Gildissvið og undanþágur
      - 6.1.1.2 Ársreikningur
      - 6.1.1.3 Árshlutareikningur vegna fyrstu sex mánaða reikningsársins
      - 6.1.1.4 Opinber birting og ábyrgð
      - 6.1.1.5 Tíðari upplýsingagjöf
      - 6.1.1.6 Efni ársreiknings og árshlutareiknings og skýrslusnið
      - 6.1.1.7 Útgefandi með skráða skrifstofu í ríki utan EES
      - 6.1.1.8 Viðbótarskyldur í reglum kauphallar fyrir útgefendur
    - 6.1.2 Aðrar skyldur útgefanda um veitingu upplýsinga
      - 6.1.2.1 Gildissvið og undanþágur
      - 6.1.2.2 Viðbótarupplýsingar
      - 6.1.2.3 Breytingar á stofnsamningi eða samþykktum
      - 6.1.2.4 Hlutabréf
      - 6.1.2.5 Skuldabréf
      - 6.1.2.6 Útgefandi með skráða skrifstofu í ríki utan EES
      - 6.1.2.7 Viðbótarskyldur í reglum kauphallar fyrir útgefendur
  - 6.2 Upplýsingaskylda vegna innherjaupplýsinga (MAR – lög nr. 60/2021)
    - 6.2.1 Gildissvið
    - 6.2.2 Hugtakið innherjaupplýsingar í tengslum við upplýsingaskyldu útgefanda
    - 6.2.3 Framkvæmd upplýsingagjafar
      - 6.2.3.1 Tímamark upplýsingaskyldunnar
      - 6.2.3.2 Sendingarmáti, form og efni
    - 6.2.4 Á hverjum hvílir skyldan?
    - 6.2.5 Dreifing innherjaupplýsinga
    - 6.2.6 Heimild til að fresta birtingu innherjaupplýsinga

- 6.2.6.1 Lögmætir hagsmunir útgefenda
- 6.2.6.2 Frestun má ekki vera líklegt til þess að villa
- 6.2.6.3 Trúnaður um innherjaupplýsingar tryggður
- 6.2.6.4 Heimild fjármálafyrirtækja til þess að fresta birtingu innherjaupplýsinga
- 6.2.6.5 Verklag við beitingu frestunarheimildar
- 6.2.7 Viðurlög
- 6.3 Flöggun (Lög nr. 20/2021)
  - 6.3.1 Gildissvið og undanþágur
  - 6.3.2 Flöggunarskylda
  - 6.3.3 Flöggunarskylda við sérstakar aðstæður
  - 6.3.4 Flöggunarskylda vegna fjármálagerninga
  - 6.3.5 Samanlögð flöggunarskylda
  - 6.3.6 Tilkynning félags í samstæðu
  - 6.3.7 Umboð á hluthafafundi
  - 6.3.8 Flöggunarskylda margra
  - 6.3.9 Breyting á hlutafé eða atkvæðisrétti
  - 6.3.10 Efni tilkynningar
  - 6.3.11 Frestur flöggunarskylds aðila til að tilkynna
  - 6.3.12 Frestur útgefanda til að birta upplýsingar í tilkynningu
  - 6.3.13 Opinber birting
  - 6.3.14 Undanþágur frá flöggunarskyldu
  - 6.3.15 Veltubók
  - 6.3.16 Viðskiptavaki
  - 6.3.17 Verðjöfnun fjármálagerninga
  - 6.3.18 Móðurfélag
  - 6.3.19 Flöggunarskylda vegna eigin hluta
  - 6.3.20 Útgefandi með skráða skrifstofu í ríki utan EES
  - 6.3.21 Viðurlög
- 6.4 Upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu (SFDR – lög nr. 25/2023, sbr. 1. tölul. 2. gr. laganna)
  - 6.4.1 Gildissvið
  - 6.4.2 Skilgreiningar
    - 6.4.2.1 Aðili á fjármálamarkaði
    - 6.4.2.2 Fjármálaráðgjafi
    - 6.4.2.3 Fjármálaafurð
    - 6.4.2.4 Sjálfbær fjárfesting
  - 6.4.3 Gagnsæi í tengslum við hvernig áhætta tengd sjálfbærni er felld inn
  - 6.4.4 Gagnsæi í upplýsingagjöf áður en samningur er gerður í tengslum við sjálfbærar fjárfestingar
- 7.0 Markaðssvik (MAR – lög nr. 60/2021)**
  - 7.1 Innherjaupplýsingar og reglur um meðferð innherjaupplýsinga
    - 7.1.1 Gildissvið
    - 7.1.2 Hugtakið innherjaupplýsingar
    - 7.1.3 Innherjaviðskipti
      - 7.1.3.1 Lögleg viðskipti innherja
      - 7.1.3.2 Innherjasvik
    - 7.1.4 Innherjar
    - 7.1.5 Innherjalistar

- 7.1.6 Birting upplýsinga um tiltekin viðskipti stjórnenda
- 7.1.7 Regluvörður
- 7.1.8 Eftirlit
- 7.1.9 Viðurlög
- 7.2 Bann við innherjasvikum og ólögmati miðlun innherjaupplýsinga
  - 7.2.1 Bann við innherjasvikum
    - 7.2.1.1 Afla eða ráðstafa með beinum eða óbeinum hætti
    - 7.2.1.2 Skilyrði um notkun innherjaupplýsinga
    - 7.2.1.3 Tilraun til innherjasvika
    - 7.2.1.4 Notkun ráðleggingar eða hvatningar sem byggir á innherjaupplýsingum
    - 7.2.1.5 Undanþágur – lögmæt hegðun
  - 7.2.2 Bann við ólögmati miðlun innherjaupplýsinga
    - 7.2.2.1 Bann við að láta þriðja aðila upplýsingar í té
    - 7.2.2.2 Undanþága - gert í eðlilegu sambandi við starf, stöðu eða skyldur
    - 7.2.2.3 Markaðspreifingar
    - 7.2.2.4 Bann við að ráðleggja eða hvetja á grundvelli innherjaupplýsinga
  - 7.2.3 Viðurlög
- 7.3 Bann við markaðsmisnotkun
  - 7.3.1 Gildissvið
  - 7.3.2 Tilvik markaðsmisnotkunar
    - 7.3.2.1 Framboð, eftirspurn, verð gefið ranglega eða misvísandi til kynna
    - 7.3.2.2 Tryggja óeðlilegt eða tilbúið verð
    - 7.3.2.3 Tilbúningur viðskipta, blekking eða sýndarmennska
    - 7.3.2.4 Upplýsingum, fréttum eða orðrómi dreift
    - 7.3.2.5 Rangar eða misvísandi upplýsingar í tengslum við viðmiðunargildi
  - 7.3.3 Viðurkennd markaðsframkvæmd
    - 7.3.3.1 Lögmætar ástæður
    - 7.3.3.2 Viðmið fyrir viðurkennda markaðsframkvæmd
    - 7.3.3.3 Samráð og birting
  - 7.3.4 Viðurlög
- 8.0 Yfirtaka (Lög nr. 108/2007)**
  - 8.1 Gildissvið
  - 8.2 Tilgangur yfirtökureglna
  - 8.3 Tilboðsskylda
    - 8.3.1 Bein eða óbein yfirráð
    - 8.3.2 Hluthafi og samstarfsaðilar
    - 8.3.3 Samstarf aðila
  - 8.4 Valfrjáls tilboð
  - 8.5 Tilkynning um tilboð
  - 8.6 Skilmálar tilboðs
    - 8.6.1 Verð
    - 8.6.2 Form endurgjalds
    - 8.6.3 Sömu skilmálar boðnir öllum hluthöfum
    - 8.6.4 Gildistími yfirtökutilboðs
    - 8.6.5 Uppgjör viðskipta
    - 8.6.6 Undanþágur FME frá skilmálum
  - 8.7 Hömlur á heimildum stjórnar
  - 8.8 Skyldur stjórnar

- 8.9 Afturköllun tilboðs
- 8.10 Ógilding tilboðs
- 8.11 Breytingar á tilboði
- 8.12 Samkeppnistilboð
- 8.13 Upplýsingar um niðurstöður tilboðs
- 8.14 Innlausnarréttur tilboðsgjafa og hluthafa
- 8.15 Úrræði ef ekki er gert tilboð
- 8.16 Tilboðsyfirlit og tilgangur þess
  - 8.16.1 Gildissvið
    - 8.16.1.1 Yfirtökutilboð
    - 8.16.1.2 Valfrjáls tilboð
  - 8.16.2 Efni tilboðsyfirlits
  - 8.16.3 Staðfesting tilboðsyfirlits
  - 8.16.4 Opinber birting tilboðsyfirlits
- 8.17 Viðurlög
- 8.18 Yfirtökunefnd – starfsemi hennar 1.7.2005 til 1.7.2008
- 9.0 Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu - Verðbréfasjóðir og sérhæfðir sjóðir (UCITS – Lög nr. 128/2011 og AIF - Lög nr. 45/2020)**
  - 9.1 Verðbréfasjóðir (UCITS – Lög nr. 116/2021)
    - 9.1.1 Gildissvið
    - 9.1.2 Staðfesting verðbréfasjóða
    - 9.1.3 Stofnun og starfsemi verðbréfasjóða
    - 9.1.4 Aðskilnaður rekstrar og vörslu og óhæði
    - 9.1.5 Rekstrarfélag verðbréfasjóða
    - 9.1.6 Vörslufyrirtæki verðbréfasjóðs
    - 9.1.7 Hlutdeildarskírteini og innlausn
    - 9.1.8 Fjárfestingarheimildir
    - 9.1.9 Markaðssetning utan heimalands
    - 9.1.10 Upplýsingagjöf
    - 9.1.11 Samruni verðbréfasjóða
    - 9.1.12 Höfuð- og fylgissjóðir
    - 9.1.13 Eftirlit
    - 9.1.14 Viðurlög
  - 9.2 Sérhæfðir sjóðir (AIF - Lög nr. 45/2020)
    - 9.2.1 Gildissvið
    - 9.2.2 Rekstur sérhæfðra sjóða og krafa um starfsleyfi
    - 9.2.3 Skilyrði fyrir starfsemi rekstraraðila og skipulagskröfur
    - 9.2.4 Vörsluáðili sérhæfðs sjóðs
    - 9.2.5 Gagnsæiskröfur
    - 9.2.6 Markaðssetning sérhæfðra sjóða innan EES
    - 9.2.7 Rekstrarformið hlutdeildarsjóður
    - 9.2.8 Sérhæfðir sjóðir fyrir almenna fjárfesta
      - 9.2.8.1 Markaðssetning og starfsemi
      - 9.2.8.2 Fjárfestingarheimildir
    - 9.2.9 Evrópskir áhættufjármagnssjóðir og evrópskir félagslegir framtakssjóðir (Lög nr. 31/2022)
    - 9.2.10 Evrópskir langtímafjárfestingarsjóðir (ELTIF) (Lög nr. 115/2022)
    - 9.2.11 Eftirlit

10.0 Verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræn eignarskráning fjármálagerna (CSDR - Lög nr. 7/2020)

- 10.1 Gildissvið
- 10.2 Hlutverk verðbréfamiðstöðva og markmið laganna
- 10.3 Orðskýringar
  - 10.3.1 Rafbréf
  - 10.3.2 Eignarskráning
  - 10.3.3 Verðbréfamiðstöð
  - 10.3.4 Reikningsstofnun
- 10.4 Leyfisskyld starfsemi
- 10.5 Þátttakendur í verðbréfamiðstöðvum
- 10.6 Réttaráhrif skráningar
- 10.7 Verðbréfauppgjör
  - 10.7.1 Rafrænt form
  - 10.7.2 Uppgjörstímabil
  - 10.7.3 Uppgjörsinnmiðlarar
- 10.8 Samtenging verðbréfamiðstöðva
- 10.9 Skaðabótaábyrgð
- 10.10 Eftirlit og viðurlög

11.0 Reglur um peningaþvætti (Lög nr. 21/2018)

- 17.1. Til starfsemi hvaða aðila ná lögin
- 17.2. Hugtakið peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
- 17.3. Tilkynningarskyldir aðilar
- 17.4. Reglur um það hvenær kanna þarf áreiðanleika viðskiptavina og hverjir þurfa að framkvæma slíka könnun
- 17.5. Hvaða upplýsinga þarf að afla við könnun áreiðanleika
- 17.6. Eftirlit með framkvæmd laganna
- 17.7. Viðurlög við brotum gegn lögnum
- 17.8. Alþjóðasamstarf

12.0 Innstæðutryggingar og tryggingar fyrir fjárfesta (Lög nr. 98/1999)

- 18.1. Markmið laganna
- 18.2. Aðilar að Tryggingasjóði innstæðueigenda
- 18.3. Hvernig Tryggingasjóður innstæðueigenda er fjármagnaður
- 18.4. Hverjir eiga rétt á greiðslum úr sjóðnum og við hvaða kringumstæður
- 18.5. Greiðslur úr innstæðudeild
- 18.6. Greiðslur úr verðbréfadeild
- 18.7. Staða útibúa og dótturfélaga aðila sjóðsins

2. ALMENN SIÐFRÆÐI OG TENGD LÖGGJÖF Á FJÁRMÁLAMARKAÐI (7,5%)

Markmið:

Að próftaki kunni skil á siðferði og tengdri löggjöf á fjármálamarkaði, bæði varðandi almenn siðferðileg gildi á slíkum mörkuðum og þeirri löggjöf sem er m.a. ætlað að styrkja þessi siðferðilegu gildi, t.d. reglur um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti, uppljóstrun, starfsleyfi verðbréfafyrirtækja og fjármálafyrirtækja og hæfi til að fara með virkan eignarhlut í verðbréfafyrirtæki.

Lesefni:

Tímaritsgreinar o.fl.:

- Rannsóknarnefnd Alþingis. Skýrsla Rannsóknarnefndar Alþingis um aðdraganda og orsakir falls íslensku bankanna 2008 (2010). 8. bindi, viðauki 1. [Siðferði og starfshættir í tengslum við fall íslensku bankanna](#), bls. 9-15, 31-35, 47-58.
- [Siðferðisviðmið á fjármálamarkaði](#). Samtök fjármálafyrirtækja.
- [Bankaleynd](#). Dóra Guðmundsdóttir. Þjóðarspejillinn. Rannsóknir í félagsvísindum XI. Erindi flutt á ráðstefnu í október 2010, bls. 1-15.
- [Vernd uppljóstrara og birtingarmyndir hennar](#). Að hvaða marki vernda gildandi lög uppljóstrara og hvað felst í fyrirbyggjandi frumvarpi forsætisráðherra um efnið? Halldóra Þorsteinsdóttir. Tímarit Lögréttu, 2020, bls. 1-24.

Lög og reglur:

- [Lög nr. 40/2020 um vernd uppljóstrara](#).
- [Lög nr. 24/2017 um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði](#).
- [Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi](#).
- [Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki](#).
- [Reglur SÍ nr. 353/2022 um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti, samskipti við viðskiptavini og meðhöndlun kvartana](#).

Efnisþættir:

1.0 Almenn siðferðisleg gildi og tilkynningar vegna gruns um brot á lögum og reglum

- 1.1 Siðferðileg viðmið á fjármálamarkaði
  - 1.1.1 Siðferði og starfshættir á fjármálamarkaði
  - 1.1.2 Viðmið samtaka fjármálafyrirtækja
  - 1.1.3 Stjórnshættir fyrirtækja
- 1.2 Þagnarskylda (58. gr. ffitl.)
- 1.3 Tilkynningar starfsmanna um grun um markaðsmisnotkun og innherjasvik og óheimil milliganga fjármálafyrirtækis
- 1.4 Vernd uppljóstrara (lög um vernd uppljóstrara)
  - 1.4.1 Gildissvið (1. gr.)
  - 1.4.2 Innri uppljóstrun (2. gr.)
  - 1.4.3 Ytri uppljóstrun (3. gr.)
  - 1.4.4 Vernd uppljóstrara (4. gr.)

2.0 Eftirlitsaðilar á fjármálamarkaði

- 2.1 Fjármála- og efnahagsráðherra
- 2.2 Seðlabanki Íslands
  - 2.2.1 Fjármálaeftirlit Seðlabankans
    - 2.2.1.1 Hlutverk
    - 2.2.1.2 Úrræði – valdheimildir
- 2.3 Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) og Evrópska verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunin (ESMA)
  - 2.3.1 Tveggja stöða kerfi EES-samningsins

- 2.3.2 Hlutverk ESMA. Óbindandi ákvarðanir og upplýsingagjöf
- 2.3.3 Hlutverk ESA. Bindandi ákvarðanir og málsmeðferð
- 2.3.4 EFTA-dómstólinn sker endanlega úr um ágreining
- 2.4 Rekstraraðilar viðskiptavettvanga
- 2.5 Hlutfélag- og ársreikningaskrá
- 2.6 Fjármálafyrirtæki, verðbréfafyrirtæki og útgefendur skráðra fjármálagerninga
  - 2.6.1 Stjórnir fjármálafyrirtækja og verðbréfafyrirtækja
  - 2.6.2 Stjórnir útgefenda fjármálagerninga
  - 2.6.3 Tilkynningarskylda starfsmanna fjármálafyrirtækja
  - 2.6.4 Innri og ytri endurskoðendur
  - 2.6.5 Regluvarsla og áhættustýring
- 2.7 Fjárfestar
- 2.8 Fjölmíðlar
- 2.9 Viðurlög og málsmeðferð
- 3.0 Starfsleyfi og skilyrði fyrir starfsemi verðbréfafyrirtækja**
  - 3.1 Starfsleyfi
  - 3.2 Gildissvið starfsleyfis
  - 3.3 Afturköllun starfsleyfis
  - 3.4 Stjórn verðbréfafyrirtækis
  - 3.5 Reglur um virkan eignarhlut í verðbréfafyrirtæki
  - 3.6 Reglulegt eftirlit með starfsleyfisskilyrðum
- 4.0 Starfsleyfi og skilyrði fyrir starfsemi fjármálafyrirtækja**
  - 4.1 Hugtakið fjármálafyrirtæki (1. tl. 1. mgr. 1. gr. a ffl.)
  - 4.2 Tegundir starfsleyfa
  - 4.3 Starfsleyfi
  - 4.4 Stjórn og starfsmenn fjármálafyrirtækja

3. AÐRAR GREINAR Á SVIÐI LÖGFRÆÐI AÐ ÞVÍ MARKI SEM ÞÆR SKIPTA MÁLI VIÐ UMSJÓN MEÐ DAGLEGRI STARFSEMI OG VIÐ VEITINGU FJÁRFESTINGARRÁÐGJAFAR (7,5%)

Markmið:

Að próftaki kunni skil á meginatriðum laga og reglna á sviði fjármunaréttar að því marki sem greinarnar skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og veitingu fjárfestingarráðgjafar.

Lesefni:

Bækur:

- Hlutafélagaréttur. Stefán Már Stefánsson, Reykjavík 2013.
- Róbert R. Spanó (ritstj.): Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, 1. útgáfa. Reykjavík 2006. Samninga- og kröfuréttur – Páll Sigurðsson (bls. 219-237, 253-258, 273-276) og Skaðabótaréttur – Viðar Már Matthíasson (bls. 293-302, 305-309, 320-321).

Lög og reglur:

- [Lög nr. 70/2020 um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja.](#)
- [Lög nr. 50/2000 um lausafjárkaup.](#)
- [Lög nr. 2/1995 um hlutafélög.](#)
- [Lög nr. 138/1994 um einkahlutafélög.](#)
- [Skaðabotalög nr. 50/1993.](#)
- [Lög nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti.](#)
- [Lög nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.](#)

Ítarefni:

- Félagaréttur. Áslaug Björgvinsdóttir, Reykjavík 1999.

Efnisþættir:

1.0 Félagaréttur

1.1 Hugtakið félag

- 1.1.1 Skipulagsbundin heild
- 1.1.2 Markmið
- 1.1.3 Tímalengd starfsemi
- 1.1.4 Fjöldi félagsmanna

1.2 Helstu flokkar félaga

1.3 Hlutabréf

- 4.1.1 Hugtakið hlutabréf
- 4.1.2 Tilgangur með útgáfu hlutabréfa
- 4.1.3 Efni hlutabréfa
- 4.1.4 Rafræn bréf

4.2 Viðskiptahömlur á hlutabréf

- 4.2.1 Meginregla
- 4.2.2 Forkaupsréttur
- 4.2.3 Samþykki félags fyrir sölu, veðsetningu eða öðru framsali
- 4.2.4 Innlausnarréttur

4.3 Hlutfjárhækkun

- 4.3.1 Undirbúningur
- 4.3.2 Hluthafafundur
- 4.3.3 Áskrift – áskriftartímabil.

- 4.3.4 Greiðsla hlutafjárloforða.
- 4.3.5 Tilkynning um hlutafjárhækkun
- 4.3.6 Heimild stjórnar til hækkunar
- 4.4 Lækkun hlutafjár
  - 4.4.1 Tilgangur lækkunar, 51. gr.
  - 4.4.2 Skilyrði, lágmarkshlutafé o.fl., 54. gr.
  - 4.4.3 Framkvæmd, innköllun til lánardrottna, 51.-53. gr.
- 4.5 Eigin hlutir
  - 4.5.1 Tilgangur kaupa á eigin hlutum
  - 4.5.2 Framkvæmd og takmarkanir
  - 4.5.3 Ástæður fyrir takmörkuðum heimildum
- 4.6 Stjórnun hlutafélaga og umboðsreglur
  - 4.6.1 Stjórnskipulag íslenskra hlutafélaga
  - 4.6.2 Valdsvið einstakra stjórnarstofnana félagsins
  - 4.6.3 Hluthafafundur
  - 4.6.4 Stjórn félagsins
  - 4.6.5 Framkvæmdastjóri/stjórn
- 4.7 Umboðsreglur
  - 4.7.1 Réttur til að rita firma félagsins, sbr. 1. mgr. 74. gr.
  - 4.7.2 Prókúruumboð samkvæmt 25.-32. gr. firmalaga
  - 4.7.3 Umboð samkvæmt reglum samningalaga
  - 4.7.4 Réttarstaða viðsemjanda
- 4.8 Arðsúthlutun
  - 4.8.1 Meginreglur, 98. gr. Óháður ráðstöfunarréttur
  - 4.8.2 Fjármunir sem heimilt er að greiða úr sjóðum félags
  - 4.8.3 Ákvörðun um arðsúthlutun, 101. gr.
  - 4.8.4 Sameiginleg skilyrði arðsúthlutunar, 99. gr.
- 4.9 Lán og tryggingar
  - 4.9.1 Almenn bann við lánum og veitingu trygginga til tengdra aðila
  - 4.9.2 Tegund gernings
  - 4.9.3 Aðilar
  - 4.9.4 Endurgreiðsla, 102. gr.
- 2.0 **Samninga- og kröfuréttur**
  - 2.1 Meginreglan um stofnun og gildi samninga og annarra löggerninga
    - 2.1.1 Löggerningar
    - 2.1.2 Túlkun löggerninga
    - 2.1.3 Loforð og ákvaðir
    - 2.1.4 Samningar
    - 2.1.5 Álitafni varðandi stofnun samninga og stöðluð samningsákvæði
  - 2.2 Milliganga við samningsgerð
    - 2.2.1 Almenn
    - 2.2.2 Umboð
    - 2.2.3 Umsýsla
  - 2.3 Kröfur og kröfuréttindi
    - 2.3.1 Almenn um kröfur og kröfuréttindi
    - 2.3.2 Aðilar kröfusambands
    - 2.3.3 Aðilaskipti að kröfuréttindum
- 3.0 **Gjaldþrotaskipti og sambærileg málsmeðferð**

- 3.1 Gjaldþrotaskipti og skyld réttarúrræði
  - 3.1.1 Greiðslustöðvun
  - 3.1.2 Nauðasamningar
  - 3.1.3 Gjaldþrotaskipti
- 3.2 Skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja (Lög nr. 70/2020)
  - 3.2.1 Almenn um skilavald
  - 3.2.2 Skilaáætlun lánastofnunar og verðbréfafyrirtækis
  - 3.2.3 Skilameðferð
    - 3.2.3.1 Ákvörðun um skilameðferð
    - 3.2.3.2 Upphafsaðgerðir skilameðferðar
    - 3.2.3.3 Skilaúrræði
    - 3.2.3.4 Almennar skilaheimildir
    - 3.2.3.5 Heimildir til ráðstafana vegna samninga

II. VIÐSKIPTAFRÆÐI 50%

1. VERÐBRÉF, AFLEIÐUR OG GJALDEYRIR (15,5%)

Markmið:

Að próftaki þekki til og geti fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftaki á jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að hlutabréfum, skuldabréfum, afleiðum og gjaldeyri. Slík lausn gæti m.a. falist í samanburði, virðismati, verðlagningu, tillögu að fjárfestingu, útreikningi á ávöxtun, mati á áhættu og mati á fjárstreymi.

Lesefni:

Bækur:

- Hull, John C. (2012). *Options, futures and other derivatives*. ISBN-10: 0273759078.
- Parrino, Robert ofl. (2015). *Fundamentals of Corporate Finance*, 3rd Ed. ISBN: 1118961293.
- Koller, Tim o.fl. (2010). *Valuation: Measuring and managing the value of companies*. ISBN-10: 0470424702.

Annað lesefni:

- [Könnun BIS á umfangi gjaldeyris- og afleiðumarkaða heimsins 2019.](#)
- [Heimasíða Lánamála ríkisins.](#)
- [Lög nr. 11/2008 um sértryggð skuldabréf.](#)
- [Lög nr. 2/1995 um hlutafélög.](#)

Efnisþættir:

1.0 Hlutabréf

- 1.1 Helstu tegundir hlutabréfa og skuldabréfa
  - 1.1.1 Almenn hlutabréf
  - 1.1.2 Flokkaskipt hlutabréf
  - 1.1.3 Forgangshlutabréf (e. preferred shares)
  - 1.1.4 Vörslubréfaréttur
  - 1.1.5 Heimildarskírteini fyrir hlut (e. depository receipts)
  - 1.1.6 Amerísk heimildarskírteini (e. american depository receipts, ADR)
  - 1.1.7 Hnattræn heimildarskírteini (e. global depository receipts, GDR)
  - 1.1.8 Breytanleg skuldabréf (e. convertible bonds)
  - 1.1.9 Skiptanleg skuldabréf (e. exchangeable bonds)
  - 1.1.10 Áskriftarréttindi (e. warrants)
- 1.2 Áhrifaþættir á verð og virði hlutabréfa
  - 1.2.1 Áhætta
  - 1.2.2 Markaðsáhætta (e. market risk)
  - 1.2.3 Fyrirtækisáhætta (e. firm specific risk)
  - 1.2.4 Rekstrargírun (e. operational leverage)
  - 1.2.5 Skuldsetning (e. financial leverage)
  - 1.2.6 Seljanleikaáhætta (e. liquidity risk)
  - 1.2.7 Aðrir áhættuþættir
  - 1.2.8 Innri áhrifaþættir
  - 1.2.9 Rekstur og afkoma
  - 1.2.10 Stjórnarhættir (e. corporate governance)
  - 1.2.11 Atburðir s.s. málaferli, almenningsálit, hnökrar í framleiðsluþáttum o.fl.

- 1.2.12 Samþykktir
- 1.2.13 Flokkaskipting
- 1.2.14 Meirihlutaálag
- 1.2.15 Minnihlutaafsláttur
- 1.2.16 Aðrir innri áhrifaþættir
- 1.2.17 Ytri áhrifaþættir
- 1.2.18 Væntingar fjárfesta
- 1.2.19 Aðrir fjárfestingarkostir
- 1.2.20 Vaxtastig
- 1.2.21 Aðgengi að fjármagni
- 1.2.22 Seljanleiki (e. liquidity)
- 1.2.23 Spákaupmennska
- 1.2.24 Efnahagsumhverfi
- 1.2.25 Laga- og skattaumhverfi
- 1.2.26 Aðrir ytri áhrifaþættir
- 1.3 Virðismat hlutabréfa
  - 1.3.1 Almenn um virðismat hlutabréfa
  - 1.3.2 Ástæður fyrir gerð virðismata
  - 1.3.3 Bjögun virðismata
  - 1.3.4 Virði í höndum ólíkra aðila
    - 1.3.4.1 Áhrifa fjárfestir (e. activist investor)
    - 1.3.4.2 Smærri fjárfestir
    - 1.3.4.3 Lánardrottinn
  - 1.3.5 Forsendan um áframhaldandi rekstur (e. going concern)
  - 1.3.6 Grunngreining (e. fundamental analysis)
    - 1.3.6.1 Ofansækin nálgun (e. top down approach)
    - 1.3.6.2 Neðansækin nálgun (e. bottom up approach)
    - 1.3.6.3 Samhengi rekstrarvirðis (e. enterprise value, EV), heildarvirðis (e. total value) og virðis eigin fjár (e. equity value)
    - 1.3.6.4 Virðismatsferlið
    - 1.3.6.5 Greining á félaginu
    - 1.3.6.6 Efnahagsumhverfi
    - 1.3.6.7 Samkeppnisstaða
    - 1.3.6.8 Vörur
    - 1.3.6.9 Viðskiptavinir
    - 1.3.6.10 Þekkingargrunnur
    - 1.3.6.11 Aðrir þættir
  - 1.3.7 Ávöxtunarkrafa (e. required rate of return)
    - 1.3.7.1 Föst krafa eða kröfur byggðar á vaxtarófi
  - 1.3.8 Ávöxtunarkrafa eigin fjár (e. cost of equity)
    - 1.3.8.1 Líkan um verðmyndun eigna (e. CAPM)
    - 1.3.8.2 Þriggja þátta líkan Fama-French
    - 1.3.8.3 APT líkan
    - 1.3.8.4 Betagildi
    - 1.3.8.5 Hrá betagildi (e. raw beta)
    - 1.3.8.6 Aðlöguð betagildi (e. adjusted beta)
    - 1.3.8.7 Atvinnugreinabetagildi
      - 1.3.8.7.1 Gíruð og ógíruð betagildi (e. levered and unlevered betas)

- 1.3.8.7.2 Hamadha formúlan og formúla Miles og Ezzell
- 1.3.8.8 Samanburður á aðferðum
- 1.3.9 Ávöxtunarkrafa skulda (e. cost of debt)
  - 1.3.9.1 Gjaldfærðir vextir í reikningsskilum
  - 1.3.9.2 Kostnaður nýrra skulda
- 1.3.10 Fjármagnsskipan
  - 1.3.10.1 Skuldsetning út frá bókfærðu virði
  - 1.3.10.2 Skuldsetning út frá markaðsverðum
- 1.3.11 Inntök í veginn fjármagnskostnað (e. weighted cost of capital, WACC)
  - 1.3.11.1 Mat á eiginfjárlutfalli
  - 1.3.11.2 Mat á kostnaði skulda
  - 1.3.11.3 Mat á kostnaði eigin fjár
  - 1.3.11.4 Mat á tekjuskattshlutfalli
- 1.3.12 Fjárstreymisvirðismat (e. cash flow valuation)
- 1.3.13 Arðgreiðslulíkan (e. dividend discount model, DDM)
  - 1.3.13.1 Fastar arðgreiðslur
  - 1.3.13.2 Fastur vöxtur arðgreiðslna
  - 1.3.13.3 Óreglulegur vöxtur arðgreiðslna
- 1.3.14 Frjálst fjárstreymi (e. free cash flow, FCF)
  - 1.3.14.1 Frjálst fjárstreymi til félags (e. free cash flow to firm, FCFF)
  - 1.3.14.2 Forsendan um fasta fjármagnsskipan
  - 1.3.14.3 Gerð rekstraráætlana að rekstrarhagnaði eftir skatta (e. NOPAT)
  - 1.3.14.4 Fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum (e. CapEx)
  - 1.3.14.5 Breyting í hreinum veltufjármunum (e. net working capital, NWC)
  - 1.3.14.6 Frjálst fjárstreymi til eigin fjár (e. free cash flow to equity, FCFE)
  - 1.3.14.7 Umframhagnaðarlíkon (e. residual income model)
  - 1.3.14.8 Hagrænn hagnaður (e. economic profit model)
- 1.3.15 Lokavirði í fjárstreymislíkönum
  - 1.3.15.1 Gordon formúlan
  - 1.3.15.2 Virðisreklaformúlan (e. key value driver formula, KVD formula)
  - 1.3.15.3 Aðrar aðferðir
  - 1.3.15.4 Kennitölumargfeldi
  - 1.3.15.5 Upplausnarvirði
  - 1.3.15.6 Endurfjárfestingarvirði
  - 1.3.15.7 Kostir og gallar lokavirðisaðferða
- 1.3.16 Samanburður á fjárstreymislíkönum
  - 1.3.16.1 Forsendur líkana
  - 1.3.16.2 Kostir og gallar
- 1.3.17 Kennitöluvirðismat
- 1.3.18 Val á samanburðarfélögum
  - 1.3.18.1 Atvinnugrein, vaxtarhorfur, efnahagsumhverfi, stærð, o.fl.
- 1.3.19 Samkvæmni
  - 1.3.19.1 Helstu kennitölur
  - 1.3.19.2 EV/Rekstrartekjur (e. EV/S)
  - 1.3.19.3 EV/EBITDA
  - 1.3.19.4 EV/EBITA
  - 1.3.19.5 EV/EBIT
  - 1.3.19.6 V/H (e. price to earnings, P/E)

- 1.3.19.7 V/I (e. price to book, P/B)
- 1.3.19.8 V/ÁI (e. price to tangible book)
- 1.3.19.9 PEG hlutfall
- 1.3.20 Tímasetning nefnara
  - 1.3.20.1 Núverandi/eltandi (e. current/trailing)
  - 1.3.20.2 Leiðandi (e. leading)
  - 1.3.20.3 Framvirkur (e. forward)
  - 1.3.20.4 Staðlaður (e. normalised)
- 1.3.21 Eignavirðismat
- 1.3.22 Endurfjárfestingarvirði (e. replacement value)
- 1.3.23 Upplausnarvirði (e. liquidation value)
- 1.3.24 Önnur atriði
- 1.3.25 Meðhöndlun óvissu
  - 1.3.25.1 Næmisgreining (e. sensitivity analysis)
  - 1.3.25.2 Sviðsmyndagreining (e. scenario analysis)
- 1.3.26 Mismunur á virðismati fjármálafélaga og rekstrarfélaga
- 1.3.27 Um virðismat óskráðra félaga
  - 1.3.27.1 Mat á ávöxtunarkröfu
  - 1.3.27.2 Áhrif eigenda á söguleg reikningsskil
  - 1.3.27.3 Önnur vandkvæði
- 1.3.28 Summa hlutanna (e. sum of the parts)
- 1.3.29 Samspil ólíkra aðferða
- 1.3.30 Umfjöllun um opinbert virðismat fjármálastofnanna

2.0 Skuldabréf

- 2.1 Bréfin og eiginleikar þeirra
  - 2.1.1 Lagaleg skilgreining á skuldabréfi
  - 2.1.2 Lagaleg skilgreining á vixli
- 2.2 Helstu hugtök
  - 2.2.1 Skuldari/útgefandi
  - 2.2.2 Kröfuhafi/eigandi
  - 2.2.3 Höfuðstóll
  - 2.2.4 Samningsvextir/ákvæðisvextir
  - 2.2.5 Verðtrygging
  - 2.2.6 Vaxtatímabil
  - 2.2.7 Gjaldldagi
  - 2.2.8 Lokagjaldldagi/innlausnardagur
  - 2.2.9 Nafngengi
  - 2.2.10 Gengi
  - 2.2.11 Afföll/Yfirverð
  - 2.2.12 Áfallnir vextir
  - 2.2.13 Markaðsverð
  - 2.2.14 Eftirstöðvar nafnverðs
  - 2.2.15 Uppreiknaðar eftirstöðvar
  - 2.2.16 Tíðni (e. frequency)
  - 2.2.17 Tímabilsvextir (e. periodic interest rate)
  - 2.2.18 Millibankavextir
  - 2.2.19 Ávöxtunarkrafa (e. yield)

- 2.2.20 Uppgjörsverð/óhreint verð/verð með áföllnum vöxtum (e. dirty price) og hreint verð/verð án áfallinna vaxta (e. clean price)
- 2.2.21 Viðskiptadagur
- 2.2.22 Uppgjörsdagur
- 2.2.23 Frídagur
- 2.3 Helstu ákvæði skuldabréfa
  - 2.3.1 Nafnverð
  - 2.3.2 Lánstími
  - 2.3.3 Endurgreiðsluákvæði
    - 2.3.3.1 Eingreiðslubréf (e. zero-coupon bond)
    - 2.3.3.2 Kúlubréf/vaxtagreiðslubréf (e. bullet bond/coupon bond)
    - 2.3.3.3 Jafngreiðslubréf (e. annuity)
    - 2.3.3.4 Bréf með jöfnum afborgunum (e. fixed principal bond)
    - 2.3.3.5 Eilífðarbréf (e. perpetuity)
  - 2.3.4 Vaxtaákvæði
    - 2.3.4.1 Fastir vextir
    - 2.3.4.2 Breytilegir vextir
    - 2.3.4.3 Forvextir
  - 2.3.5 Vaxtaform
    - 2.3.5.1 Flatir vextir
    - 2.3.5.2 Vaxtavextir
    - 2.3.5.3 Samfelldir vextir
  - 2.3.6 Dagaregla
    - 2.3.6.1 30/360
    - 2.3.6.2 Raun/360
    - 2.3.6.3 Raun/365
    - 2.3.6.4 Raun/Raun
  - 2.3.7 Gjaldmiðill
  - 2.3.8 Innköllunarákvæði
  - 2.3.9 Innlausnarákvæði
  - 2.3.10 Breytiákvæði
  - 2.3.11 Verðtryggt eða óverðtryggt
    - 2.3.11.1 Raunvextir og nafnvextir
  - 2.3.12 Forgangur til endurgreiðslu
    - 2.3.12.1 Veð (e. secured)
    - 2.3.12.2 Venjulegur (e. senior)
    - 2.3.12.3 Víkjandi (e. junior/subordinated)
  - 2.3.13 Sérstök ákvæði (e. covenants)
    - 2.3.13.1 Ákvæði um skuldsetningu útgefanda
    - 2.3.13.2 Ákvæði um rekstrarafkomu útgefanda
    - 2.3.13.3 Veðhömlur (e. negative pledge)
    - 2.3.13.4 Önnur sérstök skilyrði
- 2.4 Helstu flokkar íslenskra markaðsskuldabréfa og einkenni þeirra
  - 2.4.1 Spariskírteini (kúlubréf, árgreiðslubréf)
  - 2.4.2 Ríkisbréf, ríkisvixlar
  - 2.4.3 Húsbréf, húsnaðisbréf, íbúðabréf
  - 2.4.4 Bankabréf, bankavixlar
  - 2.4.5 Fyrirtækjabréf

- 2.4.6 Sveitarfélagabréf
- 2.4.7 Sértryggð skuldabréf
- 2.5 Útboð ríkisverðbréfa
  - 2.5.1 Útboðsskilmálar
  - 2.5.2 Útboðsfyrirkomulag
- 2.6 Áhætta tengd skuldabréfum
  - 2.6.1 Vaxtaáhætta (e. interest rate risk)
    - 2.6.1.1 Mæling vaxtaáhattu
      - 2.6.1.1.1 Macauley meðaltími (e. Macauley duration)
      - 2.6.1.1.2 Aðlagður meðaltími (e. modified duration)
      - 2.6.1.1.3 Virkur meðaltími (e. effective duration)
      - 2.6.1.1.4 Krónu-meðaltími (e. dollar duration)
      - 2.6.1.1.5 Kúpni/íhvolfun (e. convexity)
  - 2.6.2 Vaxtaferilsáhætta (e. yield curve risk)
  - 2.6.3 Skuldaraáhætta (e. credit risk)
    - 2.6.3.1 Lánshæfismat
      - 2.6.3.1.1 Lánshæfisstofnanir
      - 2.6.3.1.2 Athugunarlisti (e. credit watch)
    - 2.6.3.2 Fjárhagslegur styrkleiki
    - 2.6.3.3 Veð
    - 2.6.3.4 Skuldatryggingar og skuldatryggingarálag
  - 2.6.4 Endurfjárfestingaráhætta (e. reinvestment risk)
  - 2.6.5 Verðbólguáhætta (e. inflation risk)
  - 2.6.6 Gengisáhætta (e. exchange-rate risk)
  - 2.6.7 Seljanleikaáhætta (e. liquidity risk)
    - 2.6.7.1 Verðbil (e. spread)
    - 2.6.7.2 Dýpt (e. depth)
  - 2.6.8 Innköllunaráhætta (e. call risk)
  - 2.6.9 Atburðaráhætta (e. event risk)
    - 2.6.9.1 Ríkisáhætta (e. sovereign risk)
- 2.7 Útreikningur á virði skuldabréfa
  - 2.7.1 Útreikningur á fjárstreymi skuldabréfs
  - 2.7.2 Ákvörðun ávöxtunarkröfu
  - 2.7.3 Núvirðing fjárstreymis
  - 2.7.4 Áhrif annarra ákvæða á niðurstöðu
- 2.8 Ávöxtun skuldabréfa
  - 2.8.1 Ávöxtun fram að lokagjalddaga (e. yield to maturity, YTM)
  - 2.8.2 Ávöxtun fram að innköllun (e. yield to call, YTC)
  - 2.8.3 Versta ávöxtun (e. yield to worst, YTW)
  - 2.8.4 Núverandi ávöxtun (e. current yield)
- 2.9 Vaxtaróf (e. yield curve)
  - 2.9.1 Kenningar um vaxtarófið
    - 2.9.1.1 Væntingakenningin (e. expectations theory)
    - 2.9.1.2 Seljanleikakenningin (e. liquidity premium theory)
    - 2.9.1.3 Kenningin um aðskilda markaði (e. market segmentation theory)
  - 2.9.2 Fólgnir framvirkir vextir (e. implied forward rate)
  - 2.9.3 Áhrif stýrivaxtahækkana á vaxtaróf

3.0 Afleiður

- 3.1 Afleiður og eiginleikar þeirra
  - 3.1.1 Skilgreining á afleiðum
  - 3.1.2 Tilgangur afleiðuviðskipta
    - 3.1.2.1 Vörn
    - 3.1.2.2 Hlutfallslegir yfirburðir
    - 3.1.2.3 Spákaupmennska
  - 3.1.3 Helstu grunnstærðir sem afleiður eru byggðar á
  - 3.1.4 Ýmis hugtök
    - 3.1.4.1 Stundargengi (e. spot rate)
    - 3.1.4.2 Gnóttstaða (e. long position)
    - 3.1.4.3 Skortstaða (e. short positions)
  - 3.1.5 Áhætta tengd afleiðum
    - 3.1.5.1 Gírun (e. leverage/gearing)
    - 3.1.5.2 ISDA-samningar
- 3.2 Framvirkir samningar
  - 3.2.1 Skilgreining
  - 3.2.2 Helstu tegundir
    - 3.2.2.1 Staðlaðir framvirkir samningar (e. futures)
    - 3.2.2.2 Óstaðlaðir framvirkir samningar (e. forwards)
    - 3.2.2.3 Samanburður á stöðluðum og óstöðluðum samningum
  - 3.2.3 Tilgangur framvirkra samninga
  - 3.2.4 Verðlagning og útreikningar
    - 3.2.4.1 Verðgildi samnings frá upphafi til loka
    - 3.2.4.2 Framvirkir vextir
    - 3.2.4.3 Framvirkt verð
      - 3.2.4.3.1 Útreikningar á framvirku verði
        - 3.2.4.3.1.1 Verðbréf með ekkert fjárstreymi á samningstíma
        - 3.2.4.3.1.2 Verðbréf með þekkt fjárstreymi á samningstíma
        - 3.2.4.3.1.3 Verðbréf með samfelldan arð á samningstíma
  - 3.2.5 Framvirkur vaxtasamningur (e. forward rate agreement, FRA)
- 3.3 Skiptasamningar (e. swaps)
  - 3.3.1 Skilgreining
  - 3.3.2 Helstu tegundir
    - 3.3.2.1 Vaxtaskiptasamningur (e. interest rate swap)
    - 3.3.2.2 Gjaldmiðlaskiptasamningur (e. cross-currency swap)
    - 3.3.2.3 Heildarávöxtunarsamningur (e. total return swap)
    - 3.3.2.4 Skuldtryggingarsamningur (e. credit default swap)
    - 3.3.2.5 Aðrar tegundir
  - 3.3.3 Tilgangur skiptasamninga
  - 3.3.4 Verðlagning og útreikningar
- 3.4 Valréttarsamningar (e. options)
  - 3.4.1 Skilgreining
  - 3.4.2 Helstu tegundir
  - 3.4.3 Tilgangur valréttar
  - 3.4.4 Ýmis hugtök
    - 3.4.4.1 Kaupréttarsamningur og söluréttarsamningur (e. calls and puts)
    - 3.4.4.2 Amerískir valréttir, evrópskir valréttir og bermúda valréttir
    - 3.4.4.3 Kaupverð valréttar (e. option premium/option price)

- 3.4.4.4 Samningsgengi (e. exercise price/strike price)
- 3.4.4.5 Ávinningur af valréttinum
  - 3.4.4.5.1 Valréttur í gróða (e. in the money)
  - 3.4.4.5.2 Valréttur á sléttu (e. at the money)
  - 3.4.4.5.3 Valréttur í tapi (e. out of the money)
- 3.4.4.6 Valréttakörfur (e. option strategies)
  - 3.4.4.6.1 Bolaspönn (e. bull spread)
  - 3.4.4.6.2 Bjarnarspönn (e. bear spread)
  - 3.4.4.6.3 Kragi (e. collar)
  - 3.4.4.6.4 Fiðrildi (e. butterfly)
  - 3.4.4.6.5 Söðull (e. strangle)
- 3.4.4.7 Áhættustýring með valrétti og undirliggjandi eign
  - 3.4.4.7.1 Varinn kaupréttur (e. covered call)
  - 3.4.4.7.2 Söluréttur til varnar (e. protective put)
- 3.4.4.8 Jafnvirði kaup- og söluréttar (e. put-call parity)
- 3.4.4.9 Ýmis sérhæfð afbrigði valréttar (e. exotic options)
- 3.4.5 Verðlagning valréttarsamninga
  - 3.4.5.1 Áhrifaþættir verðlagningar
  - 3.4.5.2 Forsendur verðlagningar
  - 3.4.5.3 Black-Scholes jafnan
  - 3.4.5.4 Tvíkostatré (e. binomial tree)
- 3.4.6 Mælitæki á áhættu vilnana
  - 3.4.6.1 Delta
  - 3.4.6.2 Þeta (e. theta)
  - 3.4.6.3 Gamma
  - 3.4.6.4 Vega
  - 3.4.6.5 Hró (e. rho)
- 3.5 Skipulegir eftirmarkaðir með afleiður
  - 3.5.1 Tryggingarreikningur (e. margin account)
  - 3.5.2 Miðlægur mótaðili (e. central counterparty)
  - 3.5.3 Stöðluð verðþrep og gildistímar
  - 3.5.4 Dreifing rauntímaupplýsinga

4.0 Gjaldeyrir

- 4.1 Ástæður gjaldeyrisviðskipta
  - 4.1.1 Greiðslur fyrir vörur og þjónustu
  - 4.1.2 Fjárfestingarhreyfingar
  - 4.1.3 Áhættuvarnir
  - 4.1.4 Hagnaðarfæri og spákaupmennska
- 4.2 Umfang gjaldeyrisviðskipta
  - 4.2.1 Í heiminum
  - 4.2.2 Á Íslandi
- 4.3 Seðlabanki
  - 4.3.1 Gengisstefna
  - 4.3.2 Verðbólgaþéttunarmörk
  - 4.3.3 Vikmörk
  - 4.3.4 Inngrip á gjaldeyrismarkað
  - 4.3.5 Gjalddeyrishöft
- 4.4 Helstu gjaldmiðlar

- 4.4.1 Hlutdeild í viðskiptum erlendis og á Íslandi
- 4.4.2 Gjaldmiðlar með sérstöðu/sérstakt hlutverk
- 4.5 Hugtök í gjaldeyrisviðskiptum
  - 4.5.1 Stundargengi (e. spot price)
  - 4.5.2 Framvirkt gengi (e. forward price)
  - 4.5.3 Krossgengi (e. cross rates)
  - 4.5.4 Skiptasamningar (e. swap)
- 4.6 Vaxtamunur milli landa
  - 4.6.1 Áhrif á gengi gjaldmiðla
- 4.7 Raungengi
- 4.8 Gengisvísitölur íslensku krónunnar
  - 4.8.1 Tilgangur
  - 4.8.2 Vöruskiptavog
    - 1.1.1.1 Víð
    - 1.1.1.2 Þröng
  - 1.1.2 Viðskiptavog
    - 1.1.2.1 Víð
    - 1.1.2.2 Þröng
- 1.2 Orsakir gjaldmiðilskrísu
  - 1.2.1 Ytri aðstæður sem snerta inn- og útflutning, flæði fjármagns
  - 1.2.2 Veikleikar efnahagslífs
  - 1.2.3 Spákaupmennska
  - 1.2.4 Verðbólga
  - 1.2.5 Vaxtamunur
  - 1.2.6 Stjórn mála óvissa
  - 1.2.7 Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn
- 1.3 Áhætta í gjaldeyrisviðskiptum
- 1.4 Spár um þróun gjaldmiðla

2. FJÁRFESTINGARFERLI (15,5%)

Markmið:

Að próftaki þekki til og geti fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftaki á jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að fjárfestingarferlinu. Slík lausn gæti m.a. falist í samanburði fjárfestingarleiða og safna, tilgreiningu lykilþátta, verðlagningu, virðismati, mati á hagkvæmasta eignasafni og útreikningi á ávöxtun og þóknunum.

Lesefni:

- Bodie, Zvi o.fl. (2011). *Investments and portfolio management*. ISBN: 0077134508.
- Mischkin, Frederic C. o.fl. (2012). *Financial markets and institutions*. ISBN: 0273754440.
- Gylfi Magnússon. (2002). *Eignastýring*. ISBN: 9979955902.
- Svandís R. Ríkarðsdóttir og Sigurður B. Stefánsson (2016). *Lesið í markaðinn : eignastýring og leitun að bestu ávöxtun*. ISBN: 9789935420671.

Ítarefni:

- Gunnar Baldvinsson. (2004). *Verðmætasta eignin*. ISBN-10: 9979911921
- [Heimasíða Skattsins](#).
- [Heimasíða Kauphallar Íslands hf. \(Nasdaq Iceland\)](#).
- [Lög nr. 116/2021 um verðbréfasjóði](#).
- [Lög nr. 45/2020 um rekstraraðila sérhæfðra sjóða](#).
- [Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða](#).

Efnisþættir:

1.0 Samval verðbréfa

- 1.1 Fræði
  - 1.1.1 Fræðileg skýring á ávinningi af samvali verðbréfa
  - 1.1.2 Framlag Markowitz
  - 1.1.3 Framlag Sharpe
- 1.2 Hugtök
  - 1.2.1 Áhætta verðbréfs í verðbréfasafni
  - 1.2.2 Markaðsáhætta (e. market risk, systematic risk)
  - 1.2.3 Fyrirtækisáhætta (e. firm specific risk)
  - 1.2.4 Framlínufall (e. efficient frontier)
  - 1.2.5 Skilvirkt verðbréfasafn (e. efficient portfolio)
  - 1.2.6 Fjölpætting (e. diversification)
  - 1.2.7 Fjármagnsmarkaðslínan (e. capital market line, CML)
  - 1.2.8 Kenningin um skilvirkan markað (e. efficient market hypothesis, EMH)
    - 1.2.8.1 Veik
    - 1.2.8.2 Hálfsterk
    - 1.2.8.3 Sterk
  - 1.2.9 Líkan um verðmyndun eigna (e. capital asset pricing model, CAPM)
  - 1.2.10 Alfagildi (e. alpha)
  - 1.2.11 Betagildi
  - 1.2.12 Verðbréfamarkaðslínan (e. security market line, SML)
  - 1.2.13 Samvik (e. covariance)
  - 1.2.14 Eignadreifing (e. asset allocation)
  - 1.2.15 Hnattræn fjárfesting (e. global investing)
  - 1.2.16 Samspil áhættu og ávöxtunar (e. risk and return tradeoff)

- 1.2.17 Greining verðbréfasafns (e. portfolio analysis)
  - 1.2.18 Frammistöðugreining (e. performance analysis)
  - 1.2.19 Virk/óvirk stýring verðbréfasafns (e. active/passive investment)
  - 1.3 Umboðsskylda og eignastýring
    - 1.3.1 Umboðsskylda (e. fiduciary duty)
    - 1.3.2 Regla hins grandvara manns (e. prudent person rule)
    - 1.3.3 Hagsmunaárekstrar í eignastýringu
      - 1.3.3.1 Eigendur
      - 1.3.3.2 Starfsmenn
      - 1.3.3.3 Viðskiptavinir
  - 1.4 Beiting
    - 1.4.1 Fjárfestingastefna
      - 1.4.1.1 Markmið fjárfesta
      - 1.4.1.2 Hlutföll í fjárfestingastefnu (e. strategic asset allocation)
      - 1.4.1.3 Vikmörk
      - 1.4.1.4 Nýting vikmarka (e. tactical asset allocation)
      - 1.4.1.5 Skorður
    - 1.4.2 Tilbrigði við stefnu
      - 1.4.2.1 Velja áhugaverð bréf innan flokka (e. security selection)
      - 1.4.2.2 Kaupa og halda
      - 1.4.2.3 Stöðug hlutföll (e. rebalancing)
    - 1.4.3 Stílar
      - 1.4.3.1 Óvirk stýring
      - 1.4.3.2 Virk stýring
- 2.0 Sjóðastýring**
- 2.1 Tegundir sjóða
    - 2.1.1 Verðbréfasjóður (UCITS)
    - 2.1.2 Sérhæfður sjóður (AIF)
    - 2.1.3 Útgáfu- og innlausnarheimildir
      - 2.1.3.1 Opinn sjóður (e. open-end fund)
      - 2.1.3.2 Lokaður sjóður (e. closed-end fund)
    - 2.1.4 Fjárfestingarstefna
      - 2.1.4.1 Peningamarkaðssjóður
      - 2.1.4.2 Skuldabréfasjóður
    - 2.1.5 Helstu tegundir skuldabréfasjóða (fyrirtækjaskuldabréf, ríkisskuldabréf o.s.frv.)
    - 2.1.6 Hlutabréfasjóður
      - 2.1.6.1 Helstu tegundir hlutabréfasjóða
        - 2.1.6.1.1 Vísitölusjóður (e. index fund)
        - 2.1.6.1.2 Virðissjóður (e. value fund)
        - 2.1.6.1.3 Vaxtarsjóður (e. growth fund)
      - 2.1.6.2 Blandaður sjóður (e. balanced fund)
    - 2.1.7 Vogunarsjóður (e. hedge fund)
    - 2.1.8 Sjóðasjóður (e. fund of funds, umbrella fund)
    - 2.1.9 Nýsköpunarsjóður (e. venture capital fund)
    - 2.1.10 Framtakssjóður (e. private equity fund)
    - 2.1.11 Kauphallarsjóður (e. exchange traded fund, ETF)
  - 2.2 Umsýsla
    - 2.2.1 Verðútreikningar

- 2.2.1.1 Innra virði (e. net asset value)
- 2.2.1.2 Útreikningur á gengi
- 2.2.1.3 Lausafjárstýring
  - 2.2.1.3.1 Innstreymi
  - 2.2.1.3.2 Innlausn (e. redemption)
- 2.2.2 Kostnaður
  - 2.2.2.1 Umsýslugjald (e. management fee)
  - 2.2.2.2 Vörslugjald
  - 2.2.2.3 Upphafsgjald (front-end load)
  - 2.2.2.4 Innlausnargjald (back-end load)
  - 2.2.2.5 Afgreiðslugjald
  - 2.2.2.6 Viðvarandi gjöld
- 2.2.3 Viðskipti með sjóði
  - 2.2.3.1 Uppgjör á viðskiptum
  - 2.2.3.2 Möglegar takmarkanir á viðskiptum sjóðs
    - 2.2.3.2.1 Jafnræði eigenda sjóða
    - 2.2.3.2.2 Seljanleiki undirliggjandi eigna
- 2.2.4 Markaðssetning
  - 2.2.4.1 Reglur um framsetningu
  - 2.2.4.2 Ólíkar reglur eftir tegund fjárfestis
- 2.3 Frammistöðumat
  - 2.3.1 Ávöxtun sjóðs
    - 2.3.1.1 Framreikningur til ársgrundvallar
    - 2.3.1.2 Ávöxtun viðskiptavinar
  - 2.3.2 Mælingar
    - 2.3.2.1 Vegið meðaltal og faldmeðaltal (e. arithmetic average and geometric average)
    - 2.3.2.2 Sharpe hlutfall
    - 2.3.2.3 Treynor hlutfall
    - 2.3.2.4 Alfa safns (e. portfolio alpha/Jensen's alpha)
  - 2.3.3 Vísitöluviðmið (e. benchmarks)
  - 2.3.4 Ávöxtun án tillits til frammistöðu markaðar (e. absolute return)
  - 2.3.5 Ávöxtun með tilliti til frammistöðu markaðar (e. relative return)
- 3.0 Ráðgjöf
  - 3.1 Eignarflokkar og eignasöfn
    - 3.1.1 Kjarnaefnaflokkar (e. core asset classes)
    - 3.1.2 Viðbótareignaflokkar (e. non-core asset classes)
    - 3.1.3 Markmið og samspil einstakra eignaflokka í eignasafni
    - 3.1.4 Jafnvægi og áhættudreifing
  - 3.2 Uppspretta ávöxtunar
    - 3.2.1 Eignasamsetning (e. asset allocation)
    - 3.2.2 Tímasetning markaðar (e. market timing)
    - 3.2.3 Val verðbréfa (e. security selection)
  - 3.3 Áhrifaþættir á uppbyggingu eignasafna
    - 3.3.1 Tilgangur með fjárfestingu
    - 3.3.2 Fjárfestingartími
    - 3.3.3 Áhætta og áhættuþol
    - 3.3.4 Fjárhagsleg staða

- 3.3.5 Markmið um árangur
- 3.4 Kenningar um mismunandi eignasamsetningu eftir aldurskeiði fjárfestis, áhættuvitund og fjárfestingarmarkmiðum
  - 3.4.1 Áhættupíramídinn
  - 3.4.2 Mismunandi eignahlutföll í söfnum
  - 3.4.3 Eignasamsetningar eftir aldri
- 3.5 Stýring verðbréfaeignar
  - 3.5.1 Mikilvægi fjárfestingarstefnu
  - 3.5.2 Helstu aðferðir við stýringu verðbréfa
  - 3.5.3 Endurstilling verðbréfasafna
  - 3.5.4 Eignastýring safna einstaklinga
  - 3.5.5 Einkabankaþjónusta
  - 3.5.6 Mat á árangri fjárfestingar og viðmið um ávöxtun
  - 3.5.7 Áhrif skattlagningar á ávöxtun og tengd gjöld/bætur
  - 3.5.8 Kostnaður og áhrif hans á ávöxtun
- 3.6 Reglubundinn sparnaður
  - 3.6.1 Aðferð fastrar fjárhæðar og ávinningur hennar í hlutabréfakaupum
  - 3.6.2 Mikilvægi tíma og vaxtavaxta við uppbyggingu eigna
- 3.7 Ávöxtun viðbótarlífeyrissparnaðar
  - 3.7.1 Mismunandi leiðir til ávöxtunar
- 3.8 Samspil einstaklinga í fjárfestingum, tryggingum og framlögum í lífeyrissjóði
  - 3.8.1 Tengja saman eignir í lífeyrissparnaði og almennum fjárfestingum
  - 3.8.2 Þekkja hvernig tryggingar tengjast uppbyggingu á lífeyrisréttindum og eignum
- 3.9 Hegðun og atferli fjárfesta (e. behavioral finance)
  - 3.9.1 Mikilvægir þættir varðandi hegðun einstaklinga
  - 3.9.2 Áhrif á hegðun í fjárfestingum

3. VIÐSKIPTAHÆTTIR (13,5%)

Markmið:

Að próftaki þekki til og geti fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Í því felst m.a. að próftaki geti skilgreint og tjáð sig um helstu þætti viðskipta með verðbréf, sjóði, afleiður, íslenskar krónur og gjaldeyri, s.s. tegund og skipulag markaðar, ferli og hlutverk ólíkra markaðsaðila.

Lesefni:

- Bodie, Zvi o.fl. (2011). Investments and portfolio management. ISBN-10: 0077134508
- Mischkin, Frederic C. o.fl. (2012). Financial markets and institutions. ISBN-10: 0273754440
- Gylfi Magnússon. (2002). Eignastýring. ISBN-10: 9979955902
- [Peningamál \(2002/3\). Millibankamarkaður með krónur. Halldór Sveinn Kristinsson.](#)
- [Peningamál \(2002/4\). Uppgjör verðbréfavíðskipta – ný viðmið. Hallgrímur Ásgeirsson.](#)
- [Reglur SÍ nr. 353/2022 um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti, samskipti við viðskiptavini og meðhöndlun kvartana.](#)

Ítarefni:

- Svandís R. Ríkharðsdóttir, Sigurður B. Stefánsdóttir (2016). Lesið í markaðinn: eignastýring og leitun að bestu ávöxtun.
- Gunnar Baldvinsson. (2004). Verðmætasta eignin. ISBN-10: 9979911921.
- Krónumarkaður:
<http://www.sedlabanki.is/library/Fylgiskj%C3%B6l/Hagtolur/Fjarmalafyrirtaeki/Lysigogn/Kronumarkadur.pdf>.
- [Peningamál \(2002/1\). Skuldabréfamarkaður á Íslandi. Halldór Sveinn Kristinsson.](#)
- [Market Model, Nasdaq Nordic, INET Nordic \(September 2022\).](#)

Efnisþættir:

1.0 Viðskipti á eftirmarkaði

- 1.1 Óskráð verðbréf (e. unlisted securities)
  - 1.1.1 Viðskipti án miðlægrar verðmyndunar (e. over-the-counter, OTC)
- 1.2 Verðbréf sem hafa verið tekin til viðskipta á viðskiptavettvöngum (e. listed securities)
  - 1.2.1 Rekstraraðili markaðar (e. market operator)
    - 1.2.1.1 Kauphöll Íslands hf. (Nasdaq Iceland)
      - 1.2.1.1.1 Aðalmarkaður - skipulegur markaður (e. regulated market)
        - 1.2.1.1.1.1 Umsjón með töku til viðskipta
        - 1.2.1.1.1.2 Lýsing (e. prospectus)
      - 1.2.1.1.2 First North Iceland - markaðstorg fjármálagerna (e. multilateral trading facility, MTF)
        - 1.2.1.1.2.1 Umsjón með skráningu
        - 1.2.1.1.2.2 Skráningarskjal
      - 1.2.1.1.3 Skipulegt markaðstorg (e. organized trading facility, OTF)
    - 1.2.2 Viðskiptavettvangur (e. trading venue)
      - 1.2.2.1 Tegund viðskiptakerfis
        - 1.2.2.1.1 Samfellt uppboðsviðskiptakerfi með tilboðaskrá (e. continuous auction order book trading system)
        - 1.2.2.1.2 Tilboðsdrifið kerfi (e. quote-driven trading system)
        - 1.2.2.1.3 Reglulegt uppboðsviðskiptakerfi (e. periodic auction trading system)
        - 1.2.2.1.4 Raddrifið kerfi (e. voice trading system)
      - 1.2.2.2 Viðskiptakerfi Nasdaq Iceland (INET)

- 1.2.2.2.1 Samfelld uppboðsviðskiptakerfi með tilboðaskrá
- 1.2.2.2.2 Kauphallaraðili (e. exchange member)
  - 1.2.2.2.2.1 Miðlari (e. trader)
  - 1.2.2.2.2.2 Viðskipti fyrir viðskiptavini (e. brokerage)
  - 1.2.2.2.2.3 Viðskipti fyrir eigin reikning (e. proprietary trading)
  - 1.2.2.2.2.4 Viðskiptavakt (e. market making)
- 1.2.2.2.3 Miðlæg verðmyndun
  - 1.2.2.2.3.1 Uppboð (e. call auction)
  - 1.2.2.2.3.2 Samfelld viðskipti (e. continuous trading)
- 1.2.2.2.4 Framkvæmd viðskipta
  - 1.2.2.2.4.1.1 Pöruð viðskipti (e. automatch trade)
  - 1.2.2.2.4.1.2 Grunntegundir tilboða
  - 1.2.2.2.4.1.3 Tilboð með hámarki/lágmarki (e. limit order) – skilyrt tilboð
  - 1.2.2.2.4.1.4 Markaðstilboð (e. market order)
  - 1.2.2.2.4.1.5 Einkenni tilboðs (e. attributes)
  - 1.2.2.2.4.1.6 Gildistími tilboðs (e. time in force)
  - 1.2.2.2.4.2 Tilkynnt viðskipti (e. reported trades)
  - 1.2.2.2.4.3 Viðskipti utan viðskiptavettvangs (e. over-the-counter, OTC)
- 1.2.2.3 Mælikvarðar á virkni markaðar
  - 1.2.2.3.1 Seljanleiki (e. liquidity)
    - 1.2.2.3.1.1 Dýpt (e. depth)
    - 1.2.2.3.1.2 Viðskiptamagn (e. trading volume)
    - 1.2.2.3.1.3 Veltuhraði (e. turnover ratio)
    - 1.2.2.3.1.4 Verðbil (e. spread) og annar kostnaður við viðskipti
    - 1.2.2.3.1.5 Hraði viðskipta (e. immediacy)
- 1.2.2.4 Skortsala
  - 1.2.2.4.1 Skilgreining
  - 1.2.2.4.2 Skortsölufurli
  - 1.2.2.4.3 Nakin skortsala (e. naked short) og takmarkanir á henni
  - 1.2.2.4.4 Rök með skortsölu
  - 1.2.2.4.5 Rök gegn skortsölu
  - 1.2.2.4.6 Skortsöluhlutfall (e. short interest ratio)
  - 1.2.2.4.7 Skortsalaþvingun (e. short squeeze)
- 1.2.2.5 Verðbréfavísitölur
  - 1.2.2.5.1 Skilgreining vísitölu
  - 1.2.2.5.2 Tilgangur og nytsemi vísitalna
  - 1.2.2.5.3 Tegundir vísitalna
    - 1.2.2.5.3.1 Heildarvísitölur
    - 1.2.2.5.3.2 Viðmiðunarvísitölur
    - 1.2.2.5.3.3 Undirmarkaðavísitölur
    - 1.2.2.5.3.4 Atvinnugreina vísitölur
  - 1.2.2.5.4 Útreikningsaðferðir vísitalna
    - 1.2.2.5.4.1 Vegin eða óvegin vísitala
    - 1.2.2.5.4.2 Einfalt meðaltal eða faldmeðaltal
    - 1.2.2.5.4.3 Síðasta viðskiptaverð eða önnur viðmið
  - 1.2.2.5.5 Innendar vísitölur

- 1.2.2.5.6 Erlendar vísitölur
- 1.2.2.6 Upplýsingar
  - 1.2.2.6.1 Uppsprettur upplýsinga
    - 1.2.2.6.1.1 Opinberir aðilar
    - 1.2.2.6.1.2 Útgefendur verðbréfa
    - 1.2.2.6.1.3 Fjármálafyrirtæki, greiningaraðilar
    - 1.2.2.6.1.4 Fjölmíðlar, samfélagsmíðlar
    - 1.2.2.6.1.5 Aðrar uppsprettur
  - 1.2.2.6.2 Fréttaveitur
  - 1.2.2.6.3 Upplýsingaveitur (e. data vendors)
  - 1.2.2.6.4 Eignarréttur á upplýsingum og gjaldtaka
    - 1.2.2.6.4.1 Rauntímaupplýsingar
    - 1.2.2.6.4.2 Seinkaðar upplýsingar
- 1.2.2.7 Reglur um viðskiptahætti
  - 1.2.2.7.1 Ákvæði laga
  - 1.2.2.7.2 Reglur Seðlabanka Íslands um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti, samskipti við viðskiptavinum og meðhöndlun kvartana.
  - 1.2.2.7.3 heilbrigða og eðlilega viðskiptahætti fjármálafyrirtækja
  - 1.2.2.7.4 Aðildarreglur viðskiptavettvanga
- 1.3 Uppgjör og frágangur verðbréfavíðskipta (e. post trade)
  - 1.3.1 Fjármálafyrirtæki
    - 1.3.1.1 Bakvinnsla (e. back office)
    - 1.3.1.2 Verðbréfavarsla (e. custody)
  - 1.3.2 Verðbréfamiðstöð (e. central securities depository, CSD)
    - 1.3.2.1 Nasdaq verðbréfamiðstöð hf.
      - 1.3.2.1.1 Eignaskráning (e. notary)
      - 1.3.2.1.2 Útreikningur og ákvörðun réttinda og skyldna (e. clearing)
      - 1.3.2.1.3 Verðbréfauppgjör (e. settlement)
  - 1.3.3 Fjárhagsfærslur verðbréfauppgjörs, stórgreiðslukerfi
    - 1.3.3.1 Hlutverk Seðlabanka Íslands
    - 1.3.3.2 Hlutverk Reiknistofu bankanna hf. (RB)
- 1.4 Áhrifaþættir á seljanleika og verðmyndun
  - 1.4.1 Skráð eða óskráð verðbréf
  - 1.4.2 Framboð og eftirspurn
  - 1.4.3 Stærð verðbréfaflokks
  - 1.4.4 Flot (e. free float) – dreifing, eigendaprófíll
  - 1.4.5 Viðskiptavakt (e. market making)
  - 1.4.6 Opinberar tilkynningar frá útgefanda skráðra verðbréfa
  - 1.4.7 Fréttir, væntingar
  - 1.4.8 Hátíðniviðskipti (e. high-frequency trading)
- 1.5 Fjárfestar
  - 1.5.1 Virkni
    - 1.5.1.1 Virkur fjárfestir (e. active investor)
    - 1.5.1.2 Óvirkur fjárfestir (e. passive investor)
    - 1.5.1.3 Áhrifafjárfestir (e. activist investor)
    - 1.5.1.4 Skörun
  - 1.5.2 Tímalengd

- 1.5.2.1 Dagkaupmaður (e. day trader)
  - 1.5.2.2 Skammtímafjárfestir (e. short term investor)
  - 1.5.2.3 Langtímafjárfestir (e. long term investor)
  - 1.5.3 Fjárfestingarstílar (e. investment styles)
    - 1.5.3.1 Virðisfjárfestingar (e. value investing)
    - 1.5.3.2 Vaxtarfjárfestingar (e. growth investing)
    - 1.5.3.3 Fjárstreymisfjárfestingar (e. income investing)
    - 1.5.3.4 Skriðþungafjárfestingar (e. momentum investing)
    - 1.5.3.5 Mótstraumsfjárfestingar (e. contrarian investing)
    - 1.5.3.6 Fjárfestingar byggðar á tæknigreiningu (e. investments based on technical analysis)
      - 1.5.3.6.1 Slembigangur (e. random walk)
      - 1.5.3.6.2 Rök með tæknigreiningu
      - 1.5.3.6.3 Rök gegn tæknigreiningu
    - 1.5.3.7 Spákaupmennska (e. speculation)
    - 1.5.3.8 Fjárfestingar byggðar á högnunartækifærum (e. arbitrage investing)
      - 1.5.3.8.1 Hrein högnun (e. pure arbitrage)
      - 1.5.3.8.2 Áhættuhögnun (e. risk arbitrage)
    - 1.5.3.9 Vísitölufjárfestingar (e. index investing)
    - 1.5.3.10 Samfélagslega ábyrgar fjárfestingar (e. socially responsible investing)
    - 1.5.3.11 Aðrir fjárfestingarstílar
  - 1.5.4 Skörun fjárfestingarstíla
  - 1.5.5 Skörun – virkni, tímalengd, fjárfestingarstíll
  - 1.5.6 Aðilar
    - 1.5.6.1 Líffeyrissjóðir
    - 1.5.6.2 Tryggingafélög
    - 1.5.6.3 Verðbréfasjóðir
    - 1.5.6.4 Fjárfestingarsjóðir
    - 1.5.6.5 Fagfjárfestasjóðir
    - 1.5.6.6 Fjárfestingarfélag
    - 1.5.6.7 Opinberir aðilar
    - 1.5.6.8 Fyrirtæki
    - 1.5.6.9 Einstaklingar
    - 1.5.6.10 Aðrir
- 2.0 Sjóðir**
- 2.1 Viðskipti með hlutdeildarskírteini verðbréfa- og sérhæfðra sjóða
  - 2.2 Viðskipti með kauphallarsjóði (e. exchange-traded funds, ETFs)
- 3.0 Afleiður**
- 3.1 Viðskipti með afleiður
- 4.0 Íslenskar krónur**
- 4.1 Millibankamarkaður með íslenskar krónur (REIBOR, REIBID)
  - 4.2 Markaðsaðilar
  - 4.3 Hlutverk Seðlabanka Íslands
- 5.0 Gjaldeyrir**
- 5.1 Millibankamarkaður með gjaldeyri
  - 5.2 Reuters, Bloomberg

4. AÐRAR GREINAR Á SVIÐI VIÐSKIPTAFRÆÐI AÐ ÞVÍ MARKI SEM ÞÆR SKIPTA MÁLI VIÐ UMSJÓN MEÐ DAGLEGRI STARFSEMI OG VEITINGU FJÁRFESTINGARRÁÐGJAFAR (5,5%)

Markmið:

Að próftaki kunni skil á og geti fjallað um skattaleg atriði og þjóðhagfræði að því marki sem greinarnar skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við fjárfestingarþjónustu og fjárfestingarstarfsemi og veitingu fjárfestingarráðgjafar.

Lesefni:

- [Skattabæklingur 2021](#). Upplýsingar um skattamál einstaklinga og rekstraraðila 2020/2021. KPMG.
- Mankiw, N. Gregory o.fl. (2017). Economics. ISBN: 978-1-4939-2533-1

Ítarefni:

- [Lög nr. 14/2004 um erfðafjárskatt](#)
- [Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt](#)

Efnisþættir:

1.0 Skattaleg atriði

1.1 Skattlagning

1.1.1 Fjármagnstekjur

1.1.1.1 Skattstofn

1.1.1.2 Frítekjumark

1.1.1.3 Vaxtatekjur

1.1.1.4 Verðbætur

1.1.1.5 Arðgreiðslur

1.1.1.6 Gengishagnaður

1.1.1.7 Söluhagnaður

1.1.2 Skattprósenta

1.1.3 Tvísköttunarsamningar

1.1.4 Tímamörk

1.2 Óbein áhrif fjármagnstekna á

1.2.1 Barnabætur

1.2.2 Vaxtabætur

1.2.3 Afborganir námslána

1.3 Skattaleg áhrif lífeyrissparnaðar

1.3.1 Frádráttur frá tekjuskattstofni vegna lífeyrissparnaðar

1.4 Kaup á hlutabréfum með nýtingu kaupréttar

1.4.1 Stofn skattskyldra tekna og almenn skattþrep

1.4.2 Skilyrði fyrir skattlagningu sem fjármagnstekjur

1.5 Erfðafjárskattur

2.0 Þjóðhagfræði

2.1 Þjóðhagsreikningar og verðlag (Mankiw og Taylor, 20. og 21. kafli)

2.1.1 Þjóðartekjur og þjóðarútgjöld

2.1.2 Mælingar vergrar landsframleiðslu

2.1.3 Þættir vergrar landsframleiðslu

2.1.4 Verg landsframleiðsla á föstu og breytilegu verðlagi

2.1.5 Mælingar á framfærslukostnaði, vísitala neysluverðs

2.1.6 Færsla yfir á fast verðlag

2.1.7 Raunvextir og nafnvextir

- 2.2 Fjármagnsmarkaður (Mankiw og Taylor, 24. kafli)
  - 2.2.1 Sparnaður og fjárfesting í þjóðhagsreikningum
  - 2.2.2 Fjármagnsmarkaðir